



**Istraživanje o
stavovima i
razini svijesti o
diskriminaciji i
pojavnim oblicima
diskriminacije
2022.**

Impresum

Izdavač: Pučka pravobraniteljica

Istraživanje izradila: Agencija Ipsos Public Affairs

Uredila: Nikolina Patalen

Prilagodba dizajna i grafičko oblikovanje: Hariko, vl. Matea Hari

Tisak: Studio Moderna d.o.o.

Naklada: 200 primjeraka

ISBN: 978-953-57510-3-8

Zagreb, prosinac 2022.

ISTRAŽIVANJE O STAVOVIMA I RAZINI SVIJESTI O DISKRIMINACIJI I POJAVNIM OBLICIMA DISKRIMINACIJE 2022.

SADRŽAJ

1. UVOD	5
2. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	11
2.1 METODOLOGIJA	12
2.2 GLAVNI NALAZI I ZAKLJUČCI	16
2.3 REZULTATI	17
2.3.1 Socijalna distanca	17
2.3.2 Upoznatost građana/ki sa Zakonom o suzbijanju diskriminacije	21
2.3.3 Raširenost diskriminacije	27
2.3.4 Osobno iskustvo	32
2.4 TABLICE SA SOCIO-DEMOGRAFSKIM POKAZATELJIMA	39

1. UVOD

Četvrto istraživanje o stavovima, razini svijesti i pojavnim oblicima diskriminacije

Koliko je diskriminacija raširena u Hrvatskoj? Razmatrajući diskriminaciju kao negativnu društvenu pojavu čija je odlika velik broj neprijavljenih slučajeva, postavlja se pitanje kako doznati koliko je uopće ima. Ako se gleda broj sudskih odluka u kojima se utvrđuje diskriminacija, riječ je, doista, o vrlo malom broju, pri čemu je u pogledu percepcije diskriminacije moguće razmatrati i broj pokrenutih sudskih postupaka koji ukazuje na uvjerenje da je do diskriminacije došlo, premda je primjerice nije bilo moguće dokazati. Brojka je daleko veća ako se gleda broj predmeta, odnosno broj pritužbi na diskriminaciju podnesenih pravobraniteljskim institucijama. Tako se dobivaju kvantificirani podaci o slučajevima koji su prijavljeni i u kojima su postupale institucije – no to je samo vrh sante leda. Koliko je velika ta santa leda ispod površine, otkriva se istraživanjem.

Jedno od rijetkih istraživanja koje se bavi upravo tom temom jest istraživanje koje se nalazi pred Vama – ono o stavovima i razini svijesti o diskriminaciji i njezinim pojavnim oblicima. Pritom se u njemu, osim percepcije građana oko raširenosti diskriminacije, istražuju i druge povezane teme, pa ono obuhvaća četiri tematska područja:

1. Koje su predrasude i stereotipi najprisutniji i prema kojim manjinskim skupinama – ispitivanje socijalne distance
2. Koliko su građani upoznati s time što diskriminacija jest (prema Zakonu o suzbijanju diskriminacije) i kako se od nje zaštititi – upoznatost sa zakonodavnim i institucionalnim okvirom za suzbijanje diskriminacije
3. Mišljenje građana o tome tko najčešće diskriminira, koje društvene skupine i u kojim područjima života – percepcija raširenosti diskriminacije
4. Koliko građana smatra da su bili diskriminirani u posljednjih pet godina, na koji način, što su poduzeli te, ako nisu, što je bio razlog – osobno iskustvo diskriminacije.

Radi se o istraživanju koje institucija pučke pravobraniteljice provodi četvrti put za redom kako bi se ispitali stavovi i percepcija građana/ki i nadopunile spoznaje o prisutnosti diskriminacije. Radi se periodičkom istraživanju koje je prvi put provedeno u 2009. godini kada je Zakon o suzbijanju diskriminacije (ZSD) tek stupio na snagu te je ponovno provedeno 2012. i 2016. godine.¹ Stoga je, osim što daje uvid u percepciju diskriminacije u Hrvatskoj, njegova posebna vrijednost i omogućavanje praćenja promjena u stavovima i razumijevanju pojava diskriminacije tijekom vremena.

Jasno je da je diskriminacija mnogo raširenija od broja slučajeva koji se prijavljuju, a razlozi zbog kojih se ne prijavljuju mnogobrojni su – od neznanja kome se obratiti, preko straha od pogoršanja situacije, do rezigniranosti zbog nepovjerenja u institucije. Budući da su i razlozi neprijavlivanja diskriminacije važna informacija za našu instituciju koja je središnje tijelo nadležno za suzbijanje diskriminacije u RH, ali i za druge institucije i organizacije koje se bore protiv nejednakog postupanja, tu smo temu također obuhvatili istraživanjem.

Osvrt na rezultate

Rezultati ovog istraživanja govore o promjenama u našem društvu koje su pozitivne i negativne. One pozitivne polagane su, počevši od toga da polako pada razina stereotipa i predrasuda, a raste razumijevanje pojma diskriminacije, do toga da se smanjuje broj građana/ki koji ne znaju kome se obratiti kada su diskriminirani.

S druge strane istraživanje ukazuje i na neke probleme. Naime velik broj građana/ki i dalje ne zna za zakonsku zabranu diskriminacije niti kome se obratiti kada dožive nejednako postupanje, a porastao je i broj onih koji navode da su doživjeli diskriminaciju. Pritom tim rezultatima treba oprezno pristupiti jer ih je moguće tumačiti na dva načina – porastom diskriminacije u društvu, ali i porastom svijesti o diskriminaciji i njezinom lakšem prepoznavanju, što bi bio pomak u dobrom smjeru.

¹ Istraživanje je za pučku pravobraniteljicu provela istraživačka agencija Ipsos, koristeći ista pitanja i metodologiju kao i u prethodnim istraživanjima te u publikaciji prikazujemo njihov istraživački izvještaj. Za svako istraživačko pitanje dan je prikaz rezultata u usporedbi s ranijim rezultatima, a na kraju publikacije nalaze se prikazani rezultati i prema socio-demografskim obilježjima ispitanika/ca.

Pozitivne promjene u stavovima prema nekim skupinama najizraženije su u odnosu na azilante, LGBTIQ osobe i starije osobe. Naime smanjio se broj onih koji smatraju da ne bi trebalo zapošljavati azilante, kao i onih koji navode kako bi se osjećali neugodno da saznaju kako je im je netko od kolega na poslu ili susjed gej ili lezbijka te onih koji starije generacije smatraju nesposobnijima od mlađih.

Iako stereotipi i predrasude, naravno, nisu diskriminacija, oni mogu do nje dovesti jer utječu na naše ponašanje prema drugima. Stoga je u kontekstu istraživanja diskriminacije korisno znati prema kojim skupinama postoji veća socijalna distanca. Osim gore istaknutih pozitivnih pomaka, istraživanje je pokazalo kako je razina stereotipa prema nekim skupinama porasla, pa tako sada stav da većina Roma živi od socijalne pomoći i ne želi raditi iskazuje 55% ispitanih naspram 48% u 2016. godini. Osim toga porastao je broj onih koji podržavaju stereotipni stav o nejednakosti žena i muškaraca u društvu – sada to smatra četvrtina, dok je ranije to smatrala petina ispitanih. U vezi s drugim stavovima koje u istraživanju ispitujemo može se primijetiti kontinuitet, pa vidimo da su i dalje rasprostranjeni stereotipi u odnosu na osobe mlađe dobi, članove sindikata i beskućnike.

Drugi je pozitivan rezultat vezan uz razumijevanje pojma diskriminacije. Premda najveći broj ispitanih i dalje omalovažavanje i ponižavanje smatra diskriminacijom, nastavlja se trend porasta onih koji smatraju da je to različito postupanje zbog neke osobine, a što je razumijevanje blisko tome kako diskriminaciju određuje ZSD.

Isto tako građani/ke i dalje smatraju diskriminaciju velikim problemom u našem društvu, no iako je ZSD na snazi već 14 godina, većina ih ne zna za zakonsku zabranu diskriminacije.

U pogledu područja života u kojima najčešće dolazi do diskriminacije, kao najučestalije građani/ke ponovno ističu rad i zapošljavanje. To je područje istaknuto na prvom mjestu u svakom krugu istraživanja provedenom do sada, a rad i zapošljavanje ujedno je i područje u kojemu pučka pravobraniteljica zaprima najveći broj pritužbi od početka primjene ZSD-a i statističkog praćenja pojava diskriminacije. Nakon rada i zapošljavanja građani/ke navode pravosuđe, medije, postupanje policije i zdravstvenu zaštitu.

Kod osnova diskriminacije ili osobina zbog kojih se ona češće događa ponovno je na prvom mjestu nacionalna pripadnost, nakon koje slijede političko uvjerenje, vjerska pripadnost, spolna orijentacija te socijalno podrijetlo i imovno stanje.

Na pitanje o tome koje se grupe najčešće susreću s diskriminacijom, koje smo prvi put pitali 2016. godine, građani/ke i dalje odgovaraju da su to u prvom redu Romi potom osobe s invaliditetom.

Također češće nego prethodnih godina ističu kako se s diskriminacijom susreću LGBTIQ osobe i žene.

Na prvi pogled, prema percepciji građana/ki, najčešći su diskriminatori pojedinci i privatni poslodavci. Međutim kada se objedine odgovori u kojima građani/ke spominju neko javno ili državno tijelo, vidimo da zapravo građani/ke najčešće navode javnopravna tijela kao izvore diskriminatornog postupanja.

Kada promatramo osobno iskustvo, jasno je kako se u posljednjih šest godina povećao broj onih koji su bili diskriminirani i popeo se na čak 28%. Istovremeno je pao broj onih koji su nakon toga nešto učinili kako bi zaustavili diskriminaciju. Građani/ke i dalje smatraju da prijava ne bi ništa promijenila, da je sam postupak kompliciran i dug ili se boje da će poduzimanje radnji pogoršati njihovu trenutnu situaciju.

Rezultati istraživanja stoga trebaju biti poticaj za dodatno djelovanje, a našoj će instituciji biti korisni u radu na suzbijanju diskriminacije.

Zaključno, uzimajući u obzir da je broj osoba koje se smatraju diskriminiranim porastao, unatoč nekim pozitivnim promjenama koje vidimo, jasno je da je diskriminacija i dalje izraženo prisutna. Podaci koje donosi ovo istraživanje pokazuju da država treba više raditi na osvještavanju, informiranju i educiranju, uključujući sustavno obrazovanje o ljudskim pravima i jednakosti. Prikupljeni podaci ujedno pokazuju i da se mehanizmi za zaštitu od diskriminacije ne koriste u dovoljnoj mjeri, što znači da je potrebno raditi na jačanju povjerenja građana u institucije, a temelj za to jest aktivniji i učinkovitiji rad institucija. Nama kao središnjem tijelu za suzbijanje diskriminacije ovi podaci govore da trebamo biti još vidljiviji u javnosti i još snažnije kao neovisna institucija progovarati o prisutnoj diskriminaciji i raditi na njezinom

suzbijanju. Napokon, nadam se da će rezultati ovog istraživanja biti poticaj različitim dionicima za dodatno djelovanje, a našoj će instituciji zasigurno služiti u daljnjem radu na suzbijanju diskriminacije.

Pučka pravobraniteljica, mr. sc. Tena Šimonović Einwalter, MJur

2. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

2.1. METODOLOGIJA

- Način prikupljanja podataka: Telefonsko istraživanje, CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing)
- Izvor podataka na osnovu reprezentativnog uzorka za populaciju Hrvatske od 18 i više godina
- Veličina ciljane populacije je 3 195 690
- Veličina uzorka je 1000 ispitanika/ca
- Tip uzorka je dvo-etapni stratificirani slučajni uzorak, s etapama:
 - Slučajnim izborom naselja unutar stratumata – stratumi su definirani prema regiji (6 tradicionalnih regija)¹ i veličini naselja (4 kategorije veličine naselja)
 - Slučajnim odabirom telefonskog broja kućanstva
- Stratifikacija se vrši na osnovu:
 - Veličine naselja – 4 kategorije
 - Šest geo-ekonomskih regija
- Post stratifikacija na osnovu: spola, godina, veličine naselja, regije i obrazovanja
- Prikupljanje podataka obavljeno je od 7. do 23. studenog 2022. godine

Osnovni cilj istraživanja bio je utvrditi jesu li se i u kojoj mjeri promijenili stavovi građana/ki i njihovo znanje vezano uz diskriminaciju u odnosu na 2009., 2012., odnosno 2016. godinu kada su provedena istraživanja na istu temu, s istim metodološkim pristupom. Kao što je već istaknuto, uzorak je nacionalno reprezentativan i dvostruko stratificiran. Jedina razlika u metodologiji je smanjenje veličine uzorka s 1300 ispitanika/ca (u 2009. i 2012. godini) na 1000 ispitanika/ca (u 2016. i 2022. godini). Pogreška mjerenja iznosi +/- 3,1%.

U ovom vremenskom periodu odvijalo se nekoliko značajnih događaja vezano uz diskriminaciju i ljudska prava. Istaknuli bismo pandemiju bolesti COVID-19, agresiju Rusije na Ukrajinu te ponovno otvaranje teme prava žena na abortus.

¹ Podjela u šest geo-ekonomskih regija obuhvaća županije na sljedeći način: 1) Zagreb i okolica (Grad Zagreb i Zagrebačka županija), 2) Sjeverna Hrvatska (Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Koprivničko-križevačka, Bjelovarsko-bilogorska, Virovitičko-podravska i Međimurska županija), 3) Slavonija (Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Osječko-baranjska i Vukovarsko-srijemska županija), 4) Lika i Banovina (Sisačko-moslavačka, Karlovačka i Ličko-senjska županija), 5) Hrvatsko primorje i Istra (Primorsko-goranska i Istarska županija), 6) Dalmacija (Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska županija).

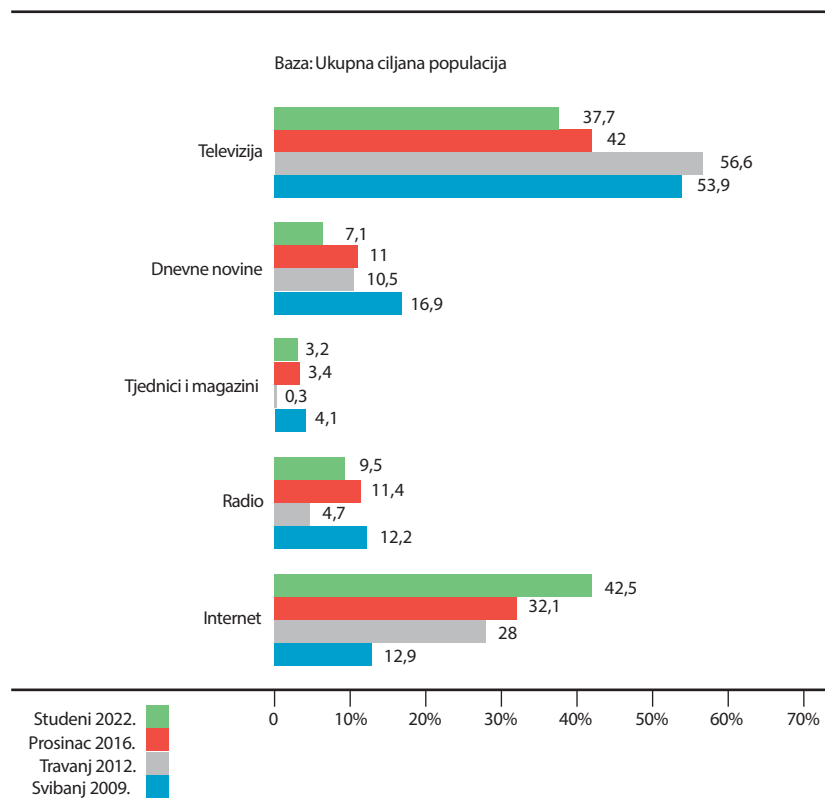
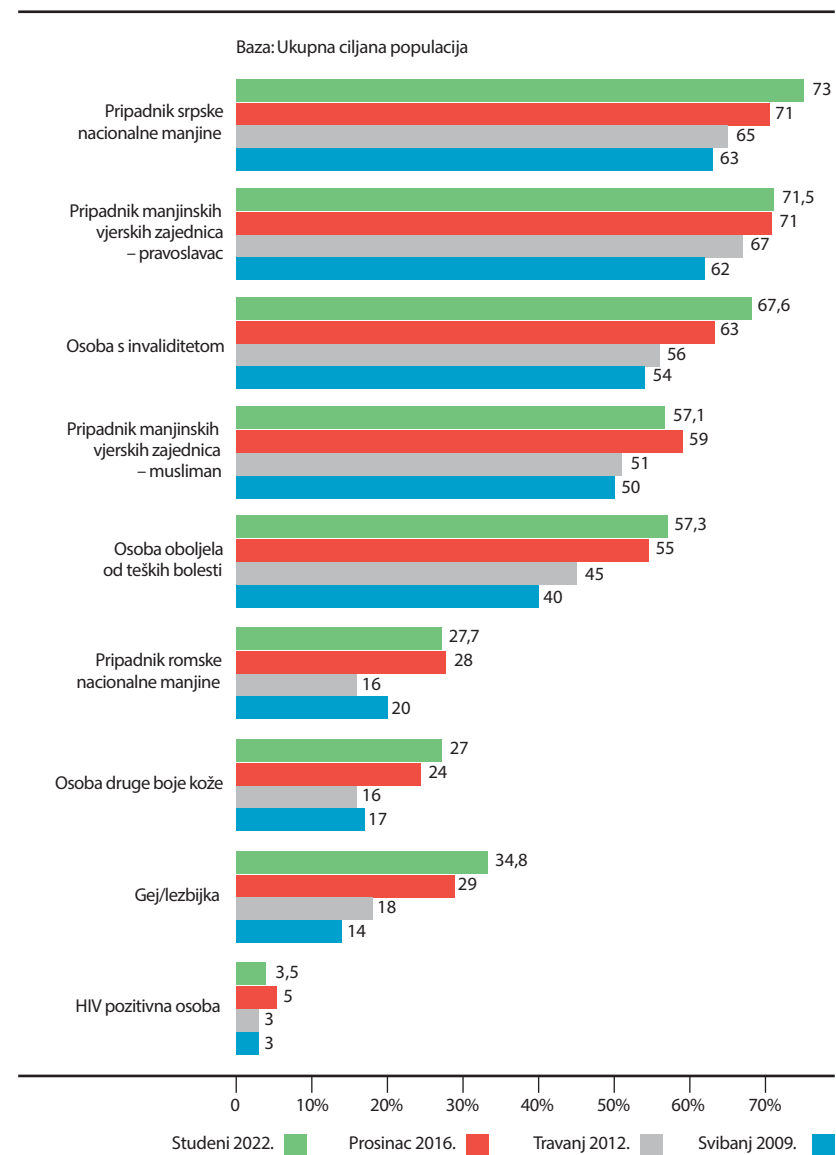
U sklopu pregleda osnovnih demografskih pokazatelja uvršten je i pregled medijskih navika ispitanika/ca te podatak o tome poznaju li neke od osoba koje spadaju u ranjive skupine. Medijske navike su se promijenile u odnosu na prethodna istraživanja te sada značajno više osoba konzumira informacije putem Interneta nego prije. Internet je tako pretekao televiziju te postao medij koji konzumira relativna većina ispitanika/ca. Na Internet kao izvor informacija se više oslanjaju muškarci, mlađe osobe, osobe s višim obrazovanjem, stanovnici najvećih gradova te osobe iz Dalmacije. Televiziji su i dalje vjerne žene, starije osobe, osobe nižeg obrazovanja te osobe iz ruralnih dijelova zemlje.

U nešto većoj mjeri nego prije šest godina građani/ke navode kako poznaju osobe iz ranjivih skupina, što ukazuje na veću spremnost osoba da iskreno odgovore na ovo pitanje, odnosno kako to pitanje postaje manje osjetljivo.

Tablica 1. Demografska struktura uzorka

		N	%
Spol	Muški	472	47.2
	Ženski	528	52.8
Dob	Do 30 godina	136	13.6
	Od 30 do 44 godina	236	23.6
	Od 45 do 60 godina	281	28.1
	Više od 60 godina	347	34.7
Obrazovanje	Osnovna škola	207	20.7
	Srednja škola	594	59.4
	Viša škola/Fakultet	199	19.9
Veličina naselja	Više od 75 000 stanovnika	260	26.0
	10 000 do 75 000 stanovnika	190	19.0
	2 000 do 10 000 stanovnika	160	16.0
	Do 2 000 stanovnika	390	39.0
Regija	Zagreb i okolica	274	27.4
	Sjeverna Hrvatska	166	16.6
	Slavonija	155	15.5
	Lika i Banovina	78	7.8
	Hrvatsko Primorje i Istra	121	12.1
	Dalmacija	206	20.6

Slika 1. Medijske navike

Slika 2. Imate li Vi prijatelja, kolegu ili suradnika koji je pripadnik sljedećih društvenih skupina?²

² Napomena: Ispitanicima/ama su u anketi bili pročitani izrazi "Invalid" i "Homoseksualna osoba", a kategorije tog odgovora na slici nose nazive "Osoba s invaliditetom" i "Gej/lezbijka".

2.2. GLAVNI NALAZI I ZAKLJUČCI

U ovom istraživanju glavni cilj bio je vidjeti na koji način građani/ke percipiraju diskriminaciju u hrvatskom društvu, što je ona, koja područja te koje društvene skupine su njome pogođene, u usporedbi s rezultatima istraživanja iz prethodnih godina.

Približno 11% građana/ki Hrvatske ne poznaje pojam diskriminacije tj. ne zna samostalno svojim riječima opisati što za njih znači diskriminacija. S druge strane, u odnosu na 2016. godinu porasli su relativni udjeli najučestalijih odgovora, ali su kategorije prvih pet najučestalijih odgovora ostale jednake. I dalje se uz pojam diskriminacije najviše vežu omalovažavanje, ponižavanje ili podcjenjivanje, a zatim slijede razlike prema boji kože, vjeri, spolu i nacionalnosti (pri čemu je u ovom istraživanju diskriminacija prema spolu pretekla diskriminaciju prema nacionalnosti). Najizraženiji je porast odgovora koji pod diskriminacijom podrazumijevaju razlikovanje zbog bilo koje osobine te diskriminaciju drugačijih, ali su rangovi prema učestalosti većine ostalih odgovora isti ili vrlo slični i ne ukazuju na suštinske promjene u razmišljanju građana/ki. Iako je smanjen udio građana/ki koji ne poznaju ili ne znaju samostalno opisati diskriminaciju, porastao je udio onih čiji odgovori sadržajno ne obuhvaćaju pojam diskriminacije (najvjerojatnije odgovori onih osoba koje ne žele priznati da zapravo ne znaju što je diskriminacija). Stoga je uz informiranje o pojavnosti diskriminacije, potrebno nastaviti informirati građane/ke, naročito osobe s nižim stupnjem obrazovanja, o tome što diskriminacija jest tj. što se podrazumijeva pod tim pojmom.

Rezultati ovog istraživanja potvrđuju nalaze iz prethodnih godina po pitanju demografskog profila "osjetljivih" skupina tj. skupina koje su slabije upoznate s pojmom diskriminacije, a u koje spadaju starije osobe, osobe nižeg obrazovanja te osobe iz ruralnih krajeva. Te skupine ujedno pokazuju nešto veću socijalnu distancu te rjeđe prepoznaju raširenost diskriminacije prema pojedinim društvenim skupinama. Svakako je potrebno nastaviti s informiranjem tih skupina o tome što diskriminacija podrazumijeva te ukazivati na potrebe osoba koje su po nekom obilježju drugačije od "većine".

Upoznatost s postojanjem posebnog Zakona o suzbijanju diskriminacije općenito je nešto viša u odnosu na sve prethodne godine, ali s obzirom da preko 2/5 građana/ki (44%) i dalje smatra da takav Zakon ne postoji, potrebno je kontinuirano informiranje građana/ki o postojanju Zakona, ali i o njegovom sadržaju.

Diskriminacija se i dalje najviše doživljava kao nešto što proizlazi iz djelovanja pojedinaca te na području rada i zapošljavanja. Međutim, kao područje diskriminacije odmah slijede pravosuđe i mediji, a nakon pojedinaca i privatnih poslodavaca kao oni koji najviše diskriminiraju navode se ponovno mediji, državne institucije te Vlada. Ovo ukazuje na potrebu nastavka osvješćivanja građana/ki o tome što je diskriminacija, gdje se manifestira, kako je prepoznati te koja su njihova prava i obveze.

2.3. REZULTATI

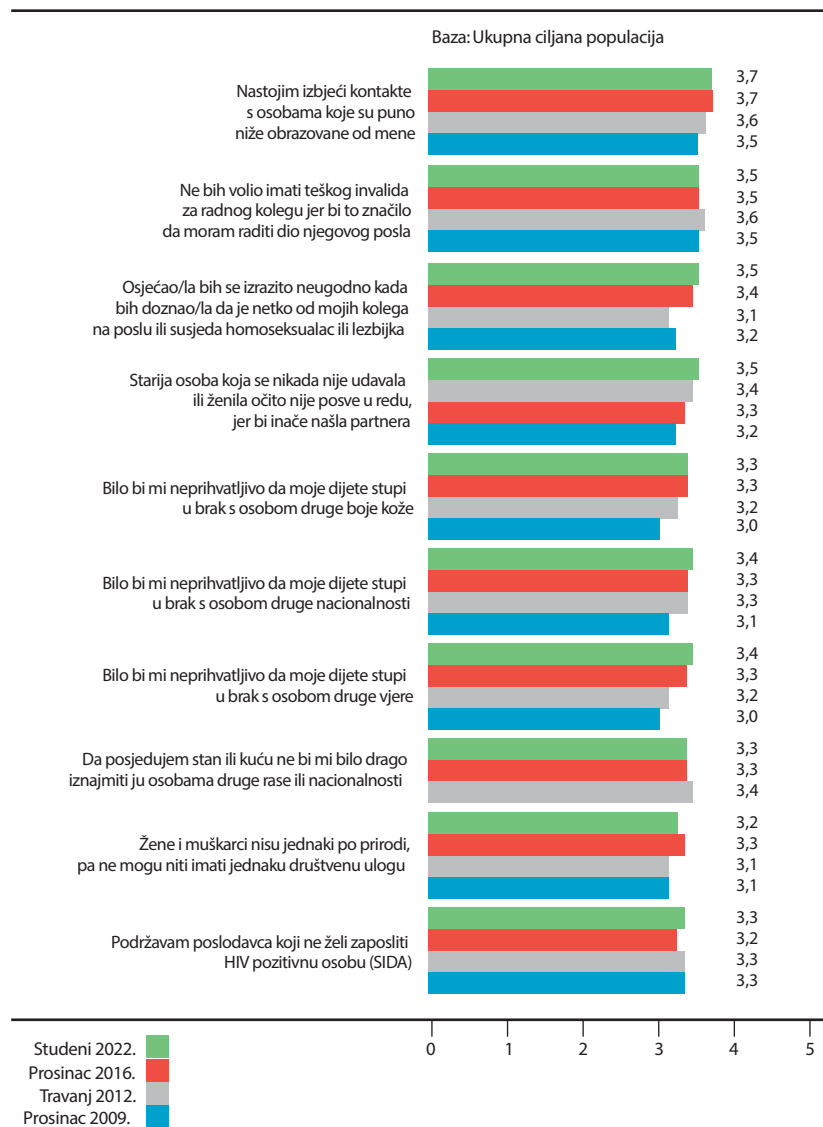
2.3.1. Socijalna distanca

Na samom početku ispitanicima/ama su pročitane tvrdnje s ciljem mjerenja socijalne distance prema pojedinim društvenim skupinama te na koji način građani percipiraju određene društvene skupine kao što su pripadnici druge vjere ili nacije, druge boje kože, različite spolne orijentacije itd.

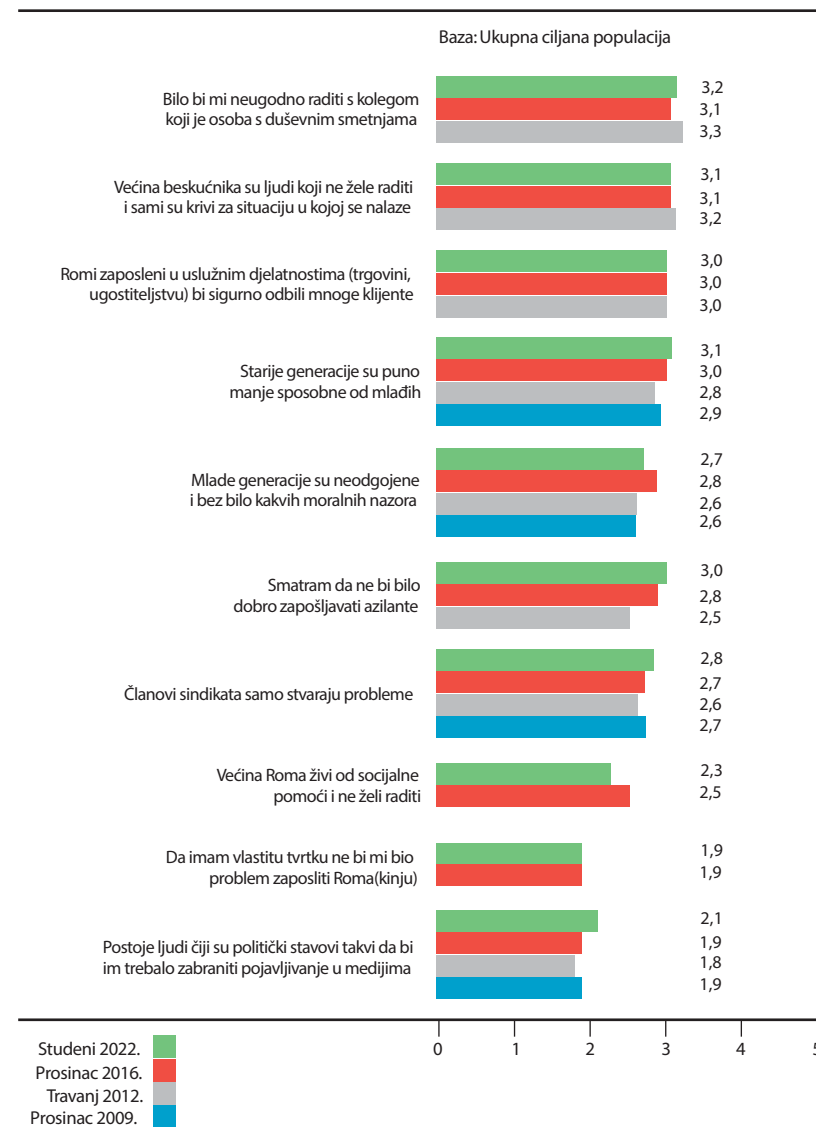
Rezultati ovogodišnjeg istraživanja općenito su slični onima iz 2016. godine. Većina građana/ki pokazuje otvorenost prema različitim društvenim skupinama, ali određene predrasude i dalje postoje. Dio građana/ki pokazuje nerazumijevanje prema pojedinim skupinama pa bi bilo poželjno omogućiti informiranje građana/ki o potrebama i specifičnostima tih, najčešće ranjivih, društvenih skupina.

Romi su društvena skupina prema kojoj se iskazuje najviše predrasuda. Više od polovine građana/ki smatra da Romi žive od socijalne pomoći, nešto više od 1/4 da bi Romi koji rade u uslužnim djelatnostima odbili mnogo klijenata, dok bi za gotovo četvrtinu ispitanih, kada bi imali vlastitu tvrtku, bio problem u njoj zaposliti Rome. Uočljivo je da su i dalje prisutne predrasude s obzirom na dob i spol pa stoga niti iskazivanje predrasuda s obzirom na neke druge karakteristike osoba tj. predrasude prema onim osobama za koje se može pretpostaviti da ih građani u svakodnevnom životu imaju manje prilika osobno susresti ili upoznati, nisu iznenađenje. Tako 2/5 građana/ki smatra kako su mlađe generacije neodgojene (i bez bilo kakvih moralnih nazora), dok približno 1/4 građana/ki starije osobe smatra manje sposobnima od mlađih te smatra da žene i muškarci ne mogu imati jednaku društvenu ulogu jer nisu jednaki po prirodi. Stupanje u brak vlastitog djeteta s osobom druge vjere, nacionalnosti ili boje kože je neprihvatljivo za nešto manje od 1/5 građana/ki, dok ostali pokazuju otvorenost prema tim situacijama. Rezultati mjerenja socijalne distance putem ove tri čestice usporedivi su s onima iz 2016. godine pa možemo reći da je socijalna distanca u ovom segmentu ostala na podjednakoj razini kao prije šest godina. Smanjio se udio građana/ki koji smatraju kako ne bi trebalo zapošljavati azilante (oko trećine u 2016.) te da su beskućnici sami krivi za vlastitu situaciju (oko četvrtine u 2016.) pa sada takve stavove podržava približno petina građana/ki. I ovo istraživanje potvrđuje da su neki građani/ke općenito otvoreniji i pokazuju manju socijalnu distancu prema većini društvenih skupina, a to su prvenstveno: mlađe osobe, osobe višeg obrazovnog statusa te osobe iz urbanih sredina. S druge strane, starije osobe, osobe nižeg stupnja obrazovanja i osobe iz ruralnih sredina pokazuju nešto veću socijalnu distancu. Osviještenost mlađih generacija prema potrebama drugih društvenih skupina je na višoj razini dok se kod starijih i niže obrazovanih građana/ki češće mogu uočiti predrasude i stereotipi prema pojedinim društvenim skupinama. Važno je i dalje raditi na osvješćivanju mladih generacija kao različitostima ne bi pristupali na temelju nekih ukorijenjenih predrasuda.

Slika 3. Sada ću Vam pročitati nekoliko izjava koje se odnose na odnose među nekim društvenim skupinama. Vas molim da mi kažete u kojoj mjeri se Vi osobno slažete sa svakom od tih izjava. Za svaku izjavu mi recite da li se Vi s njom - u potpunosti slažete, uglavnom slažete, uglavnom ne slažete ili se uopće ne slažete? (Slika prikazuje prosjek na skali od 1 do 4, gdje jedan znači da se ispitanik/ca u potpunosti slaže, a 4 da se uopće ne slaže)



Slika 4. Sada ću Vam pročitati nekoliko izjava koje se odnose na odnose među nekim društvenim skupinama. Vas molim da mi kažete u kojoj mjeri se Vi osobno slažete sa svakom od tih izjava. Za svaku izjavu mi recite da li se Vi s njom - u potpunosti slažete, uglavnom slažete, uglavnom ne slažete ili se uopće ne slažete? (Slika prikazuje prosjek na skali od 1 do 4, gdje jedan znači da se ispitanik/ca u potpunosti slaže, a 4 da se uopće ne slaže)



Tablica 2. Za svaku izjavu mi recite da li se Vi s njom - u potpunosti slažete, uglavnom slažete, uglavnom ne slažete ili se uopće ne slažete?

	U potpunosti slažete	Uglavnom slažete	Uglavnom ne slažete	Uopće ne slažete	Ne znam
Nastojim izbjeći kontakte s osobama koje su puno niže obrazovane od mene	1,8	4,1	18,3	74,9	1
Ne bih volio imati teškog invalida za radnog kolegu jer bi to značilo da moram raditi dio njegovog posla	3,4	7,3	25,4	63	1
Podržavam poslodavca koji ne želi zaposliti HIV pozitivnu osobu (SIDA)	7	10,7	25,5	50,6	6,3
Starija osoba koja se nikada nije udavala ili ženila očito nije posve u redu, jer bi inače našla partnera	3,4	7,4	21,1	64,7	3,4
Žene i muškarci nisu jednaki po prirodi, pa ne mogu niti imati jednaku društvenu ulogu	9,8	14,1	18,1	56,5	1,4
Osjećao/la bih se izrazito neugodno kada bih doznao/la da je netko od mojih kolega na poslu ili susjeda homoseksualac ili lezbijka	6,9	6,5	20,2	63,5	2,9
Bilo bi mi neprihvatljivo da moje dijete stupi u brak s osobom druge boje kože	7,9	9,9	20,9	57,9	3,5
Bilo bi mi neprihvatljivo da moje dijete stupi u brak s osobom druge vjere	6,4	10,9	21,7	58,9	2,2
Bilo bi mi neprihvatljivo da moje dijete stupi u brak s osobom druge nacionalnosti	7,1	8,8	22,3	59	2,8
Starije generacije su puno manje sposobne od mlađih	9,3	14,8	31,2	42,9	1,8
Članovi sindikata samo stvaraju probleme	11,9	23,4	29,9	28,7	6,1
Mlade generacije su neodgojene i bez bilo kakvih moralnih nazora	11,6	27,1	33,7	24,3	3,3
Postoje ljudi čiji su politički stavovi takvi da bi im trebalo zabraniti pojavljivanje u medijima	39,5	24,9	17	15,3	3,2
Većina beskućnika su ljudi koji ne žele raditi i sami su krivi za situaciju u kojoj se nalaze	9,4	12	38,6	38,1	2
Da imam vlastitu tvrtku ne bi mi bio problem zaposliti Roma(kinju)	47,6	26,8	12,6	11,2	1,7
Romi zaposleni u uslužnim djelatnostima (trgovini, ugostiteljstvu) bi sigurno odbili mnoge klijente	7,5	19,6	34,8	34,4	3,7
Većina Roma živi od socijalne pomoći i ne želi raditi	22,6	32,7	24,1	14,6	6,1
Smatram da ne bi bilo dobro zapošljavati azilante	10	12,5	35,8	36,5	5,2
Da posjedujem stan ili kuću ne bi mi bilo drago iznajmiti ju osobama druge rase ili nacionalnosti	10,5	8,4	20,1	58,9	2
Bilo bi mi neugodno raditi s kolegom koji je osoba s duševnim smetnjama	5,4	13,4	30,9	45,5	4,9

2.3.2. Upoznatost građana/ki sa Zakonom o suzbijanju diskriminacije

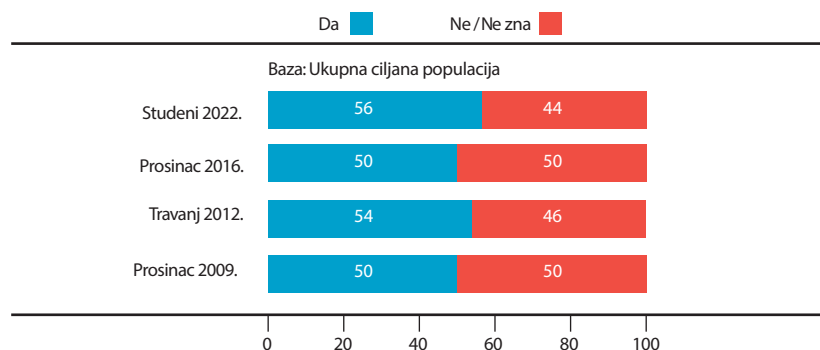
U ovom istraživanju, kao i u istraživanjima prethodnih godina, bilo je važno utvrditi koliko je građana/ki upoznato s činjenicom da je u Hrvatskoj na snazi Zakon o suzbijanju diskriminacije.

Više od polovine ispitanih (njih 56%) odgovorilo je potvrdno na pitanje o postojanju tog Zakona. Manja upoznatost s postojanjem Zakona o suzbijanju diskriminacije utvrđena je kod osoba nižeg stupnja obrazovanja te stanovnika ruralnih naselja. Upoznatost s postojanjem posebnog Zakona o suzbijanju diskriminacije općenito je nešto viša u odnosu na sve prethodne godine, ali s obzirom da preko 2/5 građana/ki (44%) i dalje smatra da takav Zakon ne postoji (ili odgovara da ne zna), postoji potreba kontinuiranog informiranja građana/ki o postojanju Zakona, ali i o njegovom sadržaju.

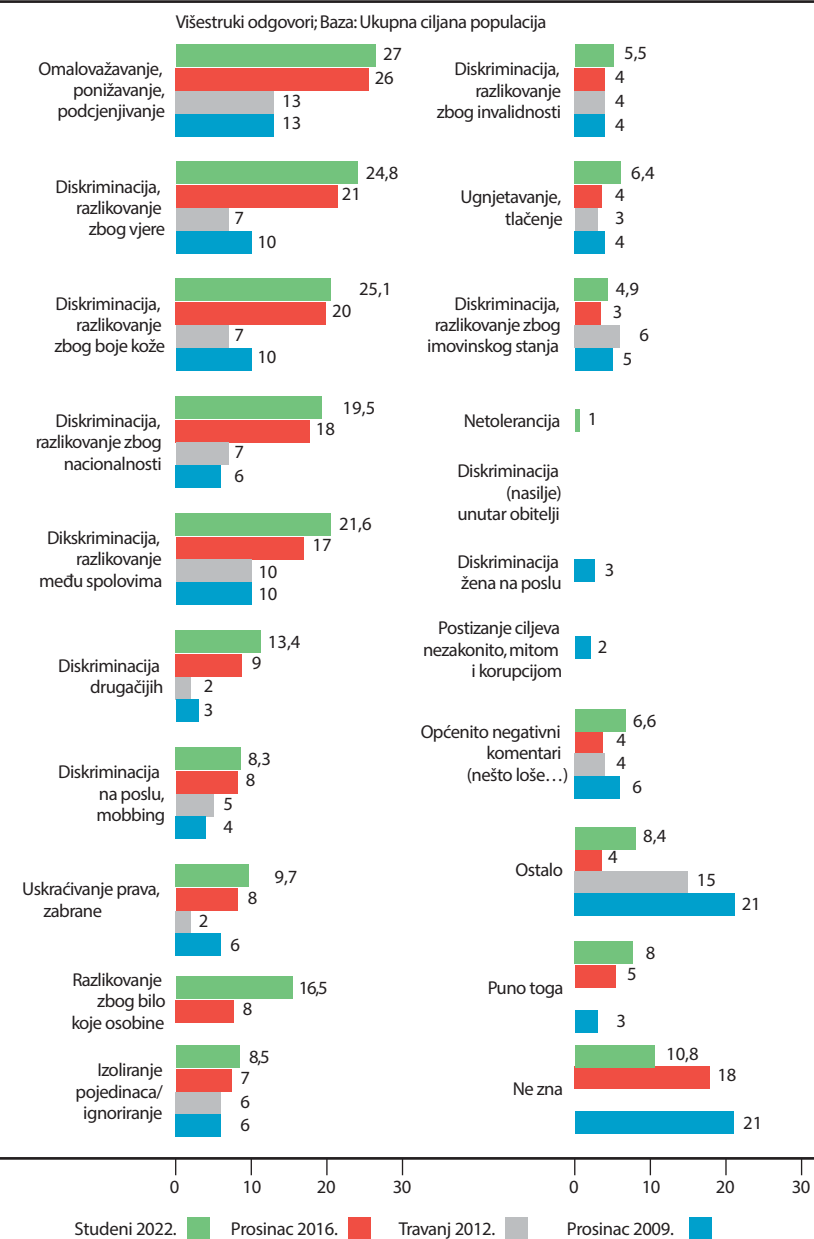
Približno 11% građana/ki Hrvatske ne poznaje pojam diskriminacije tj. ne zna samostalno svojim riječima opisati što za njih znači diskriminacija. S druge strane, u odnosu na 2016. godinu porasli su relativni udjeli najučestalijih odgovora, ali su kategorije prvih pet najučestalijih odgovora ostale jednake. I dalje se uz pojam diskriminacije najviše vežu omalovažavanje, ponižavanje ili podcjenjivanje, a zatim slijede razlike prema boji kože, vjeri, spolu i nacionalnosti (pri čemu je diskriminacija prema spolu pretekla diskriminaciju prema nacionalnosti). Najizraženiji je porast odgovora koji pod diskriminacijom podrazumijevaju razlikovanje zbog bilo koje osobine te diskriminaciju drugačijih, ali su rangovi prema učestalosti većine ostalih odgovora isti ili vrlo slični i ne ukazuju na suštinske promjene u razmišljanju građana/ki. Iako je smanjen udio građana/ki koji ne poznaju ili ne znaju samostalno opisati diskriminaciju, porastao je udio onih čiji odgovori sadržajno ne obuhvaćaju pojam diskriminacije (kategorija odgovora svrstanih pod „Ostalo“ za koje se može pretpostaviti da ih daju osobe koje ne žele priznati da zapravo ne znaju što je diskriminacija). Stoga je uz informiranje o pojavnosti diskriminacije potrebno nastaviti informirati građane/ke, naročito osobe s nižim stupnjem obrazovanja, o tome što diskriminacija jest tj. što se podrazumijeva pod tim pojmom.

Slično kao i u prethodnim istraživanjima, za većinu građana/ki (njih preko 2/5) diskriminacija je podjednako važan problem kao i drugi problemi. Za nešto manje od 1/5 građana/ki to je najveći problem u društvu, a još 1/5 građana/ki smatra kako diskriminacija spada u najvažnije probleme društva. Kao i u prethodnim godinama i dalje je izrazito malo građana/ki upoznato s time tko djeluje kao središnje tijelo za suzbijanje diskriminacije te ih je svega 4% navelo pučku pravobraniteljicu. Rezultati istraživanja jasno ukazuju kako građani/ke nisu upoznati s time kome, a niti na koji način se trebaju obratiti u slučaju da su diskriminirani, stoga je ponovno potrebno naglasiti izrazitu važnost informiranja građana/ki.

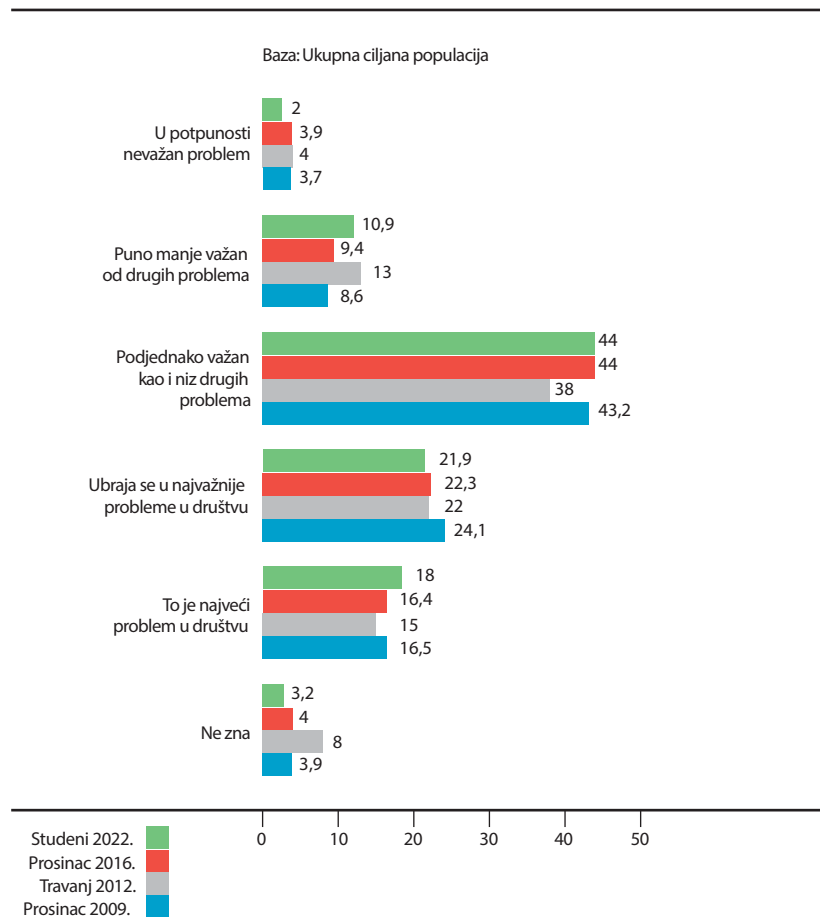
Slika 5. Postoji li u Hrvatskoj Zakon o suzbijanju diskriminacije?



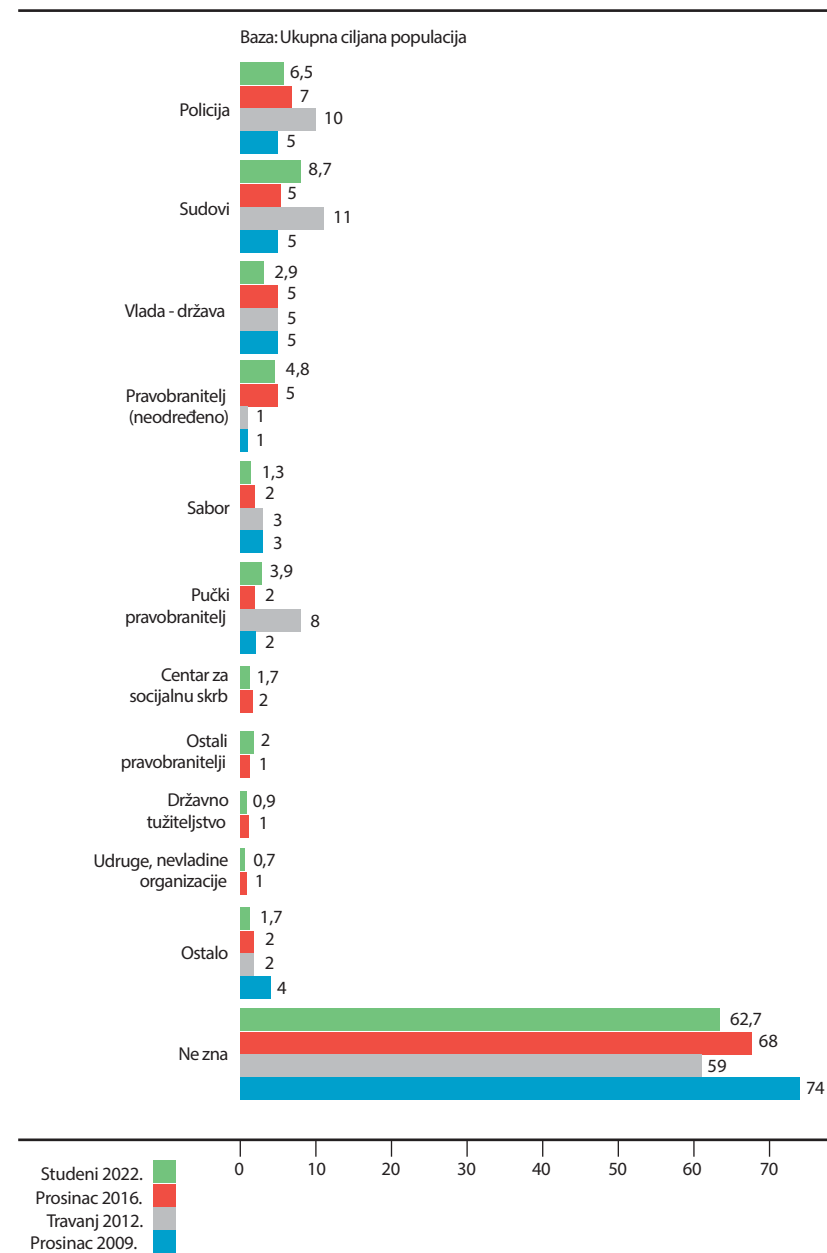
Slika 6. Što Vi osobno smatrate diskriminacijom?



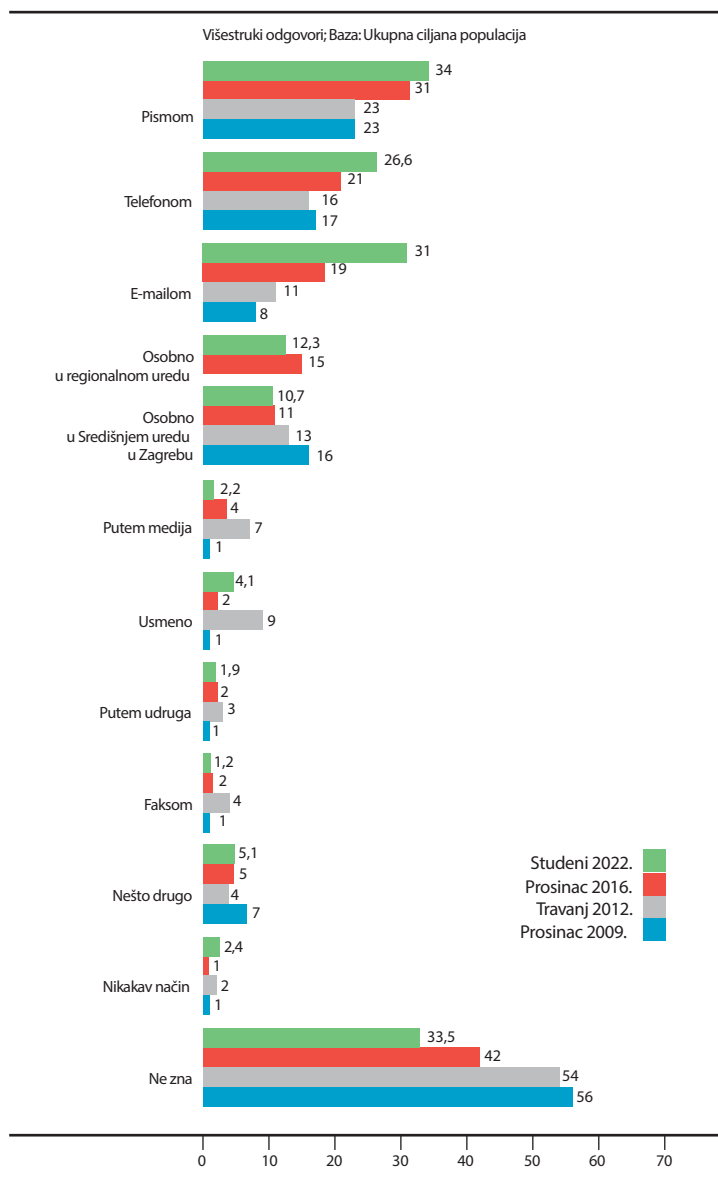
Slika 7. Koliko je, prema Vašem mišljenju, u Hrvatskoj značajan problem diskriminacije, odnosno stavljanja osoba u nepovoljan položaj zbog osobnih karakteristika kao što su spol, dob, nacionalna pripadnost, zdravstveno stanje, invaliditet itd.?



Slika 8. Koje je javno tijelo Zakonom o suzbijanje diskriminacije određeno kao središnje tijelo za suzbijanje diskriminacije?



Slika 9. Na koje sve načine, prema Vašim informacijama, građani mogu podnijeti pritužbu o kršenjima njihovih prava pučkom pravobranitelju?³



³ Napomena: Ispitanicima/ama je u anketi bio pročitan naziv „pučki pravobranitelj“, a u interpretaciji rezultata koristi se naziv „pučka pravobraniteljica“.

2.3.3. Raširenost diskriminacije

U nastavku je, kao i u ranijim istraživanjima, cilj bio ispitati u kojim područjima je diskriminacija u Hrvatskoj raširena. Ispitanici/e su trebali navesti u kojim je područjima po njihovom mišljenju diskriminacija najraširenija, koje je drugo područje po raširenosti te koje je područje po raširenosti na trećem mjestu.

Ukupno gledajući sva tri odgovora, kao i u prethodnim istraživanjima, rad i zapošljavanje je područje koje je navelo najviše ispitanika/ca, a slijede ga pravosuđe, mediji te postupanje policije. Najviši porast percepcije raširenosti diskriminacije utvrđen je u području zdravstvene zaštite (u 2016. godini je zdravstvena zaštita bila na devetom mjestu, a u ovogodišnjem istraživanju zauzima peto mjesto po učestalosti navođenja).

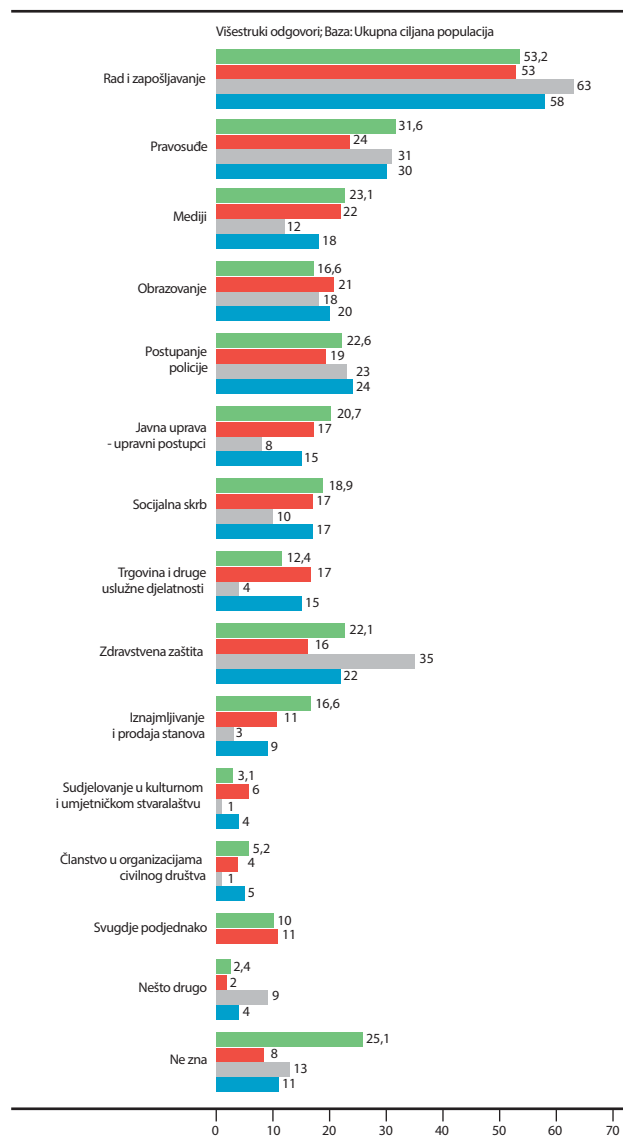
Kao i ranije, najrjeđe su kao područja diskriminacije navođeni sudjelovanje u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu te članstvo u organizacijama civilnog društva.

Ispitanici/e su odgovarali i na pitanje s obzirom na koje karakteristike osoba je diskriminacija raširena te su, kao i kod područja, trebali navesti obilježje zbog kojeg je diskriminacija prema njihovom mišljenju najraširenija te drugo i treće obilježje po raširenosti. Relativna većina ispitanika/ca izdvojila je nacionalnu pripadnost te političko uvjerenje. Na trećem mjestu je vjerska pripadnost, a na četvrtom spolna orijentacija. U odnosu na prethodna istraživanja promijenio se redoslijed navođenja osobina, npr. političko uvjerenje doseglo je drugo mjesto dok se socijalno porijeklo (sa trećeg) pomaklo na peto mjesto.

Na kraju ovog dijela istraživanja ispitanici/e su bili upitani koje skupine se prema njihovom mišljenju najviše susreću s diskriminacijom u Hrvatskoj, a zamoljeni su da ih samostalno navedu. Gotovo petina ispitanika/ca navodi Rome, 16% LGBT osobe, 10% osobe s invaliditetom te 9% žene. Općenito gledajući, izdvajaju se različite društvene skupine što indirektno ukazuje da su ispitanici/e svjesni kako diskriminacija može pogađati različite društvene skupine. Oko 12% osoba ne zna izdvojiti tko se najčešće susreće s diskriminacijom što ukazuje kako nemaju dovoljno razvijenu svijest o njezinoj rasprostranjenosti. To su najčešće osobe nižeg obrazovanja te starije osobe i stanovnici ruralnih sredina.

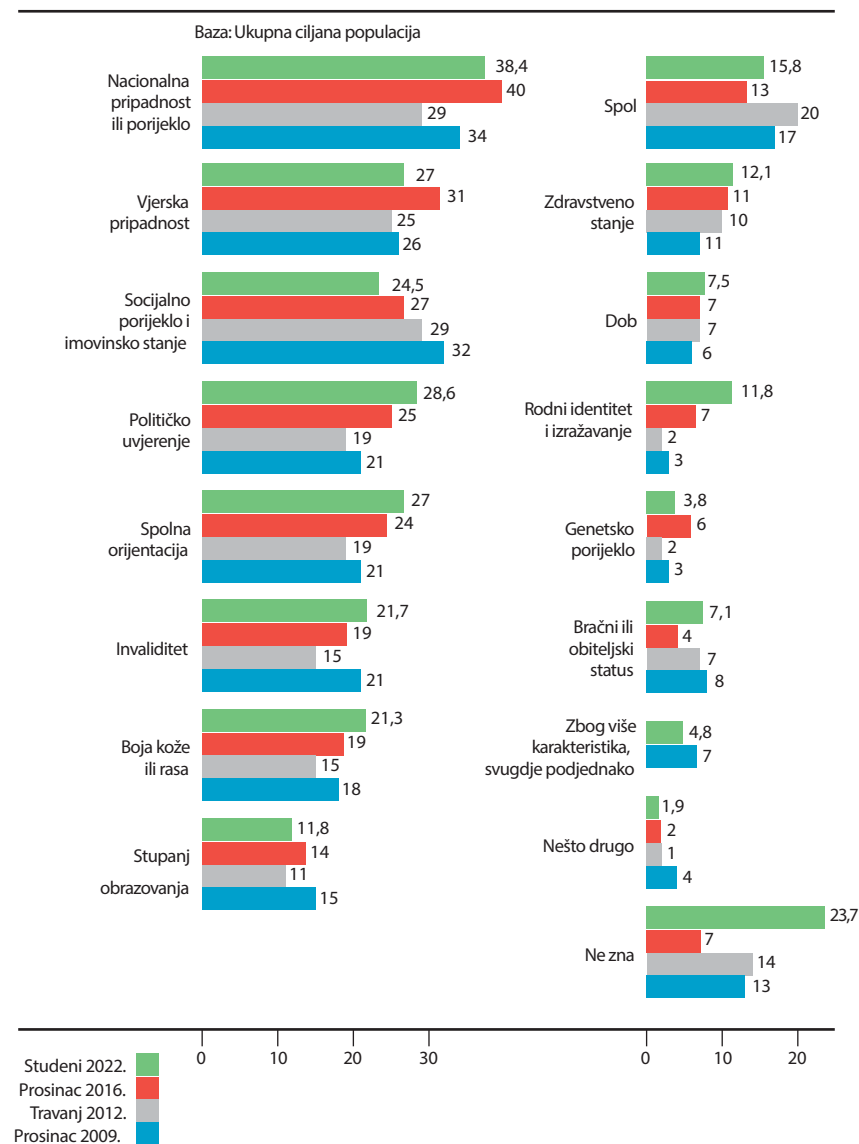
Relativna većina navela je kako su osobe, odnosno pojedinci (31,9%), oni koji diskriminiraju. Zatim slijede poslodavci koje je navelo 15% ispitanika/ca te mediji, državne institucije i Vlada. Ukratko, prevladava percepcija kako prvenstveno diskriminiraju pojedinci/ke, a tek onda institucije.

Slika 10. U kojem je od sljedećih područja diskriminacija u Hrvatskoj raširena? (skupno sva tri odgovora)



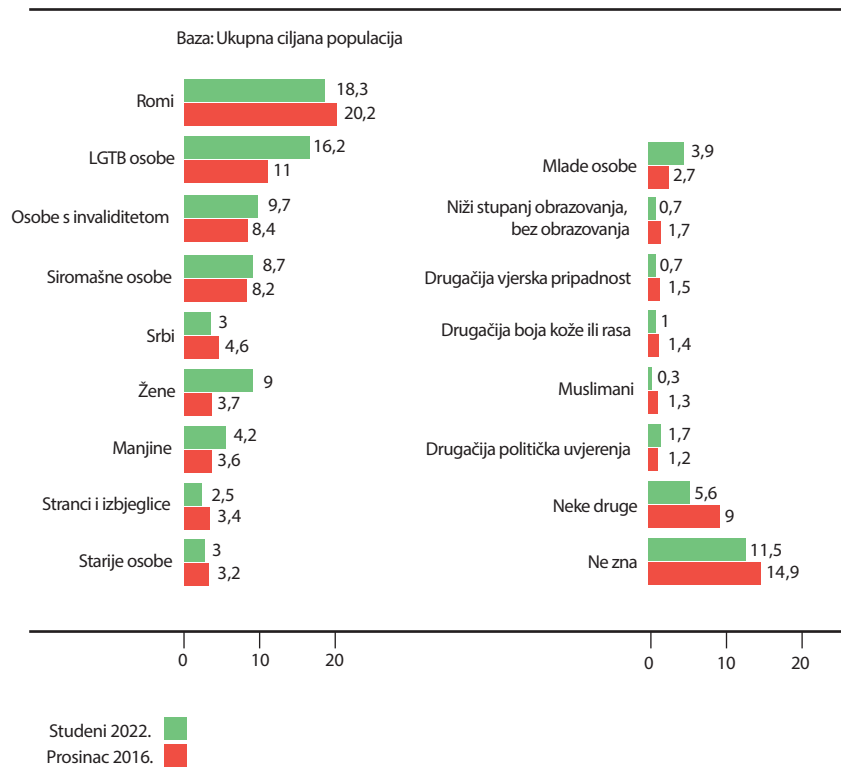
Studeni 2022. ■ Prosinac 2016. ■ Travanj 2012. ■ Prosinac 2009. ■

Slika 11. Diskriminacija se događa s obzirom na različite karakteristike osoba. Prema kojem od sljedećih obilježja je diskriminacija u Hrvatskoj raširena?

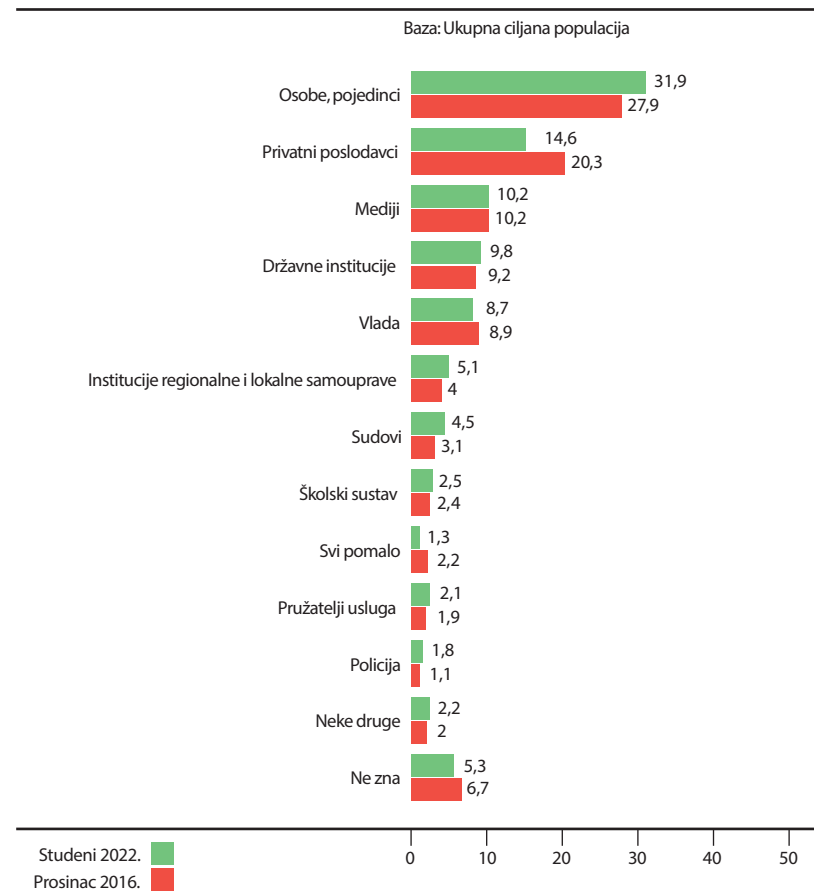


Studeni 2022. ■
 Prosinac 2016. ■
 Travanj 2012. ■
 Prosinac 2009. ■

Slika 12. Prema Vašem mišljenju, koja grupa se najčešće susreće s diskriminacijom u Hrvatskoj?



Slika 13. Što mislite, tko u Hrvatskoj najviše diskriminira?



2.3.4. Osobno iskustvo

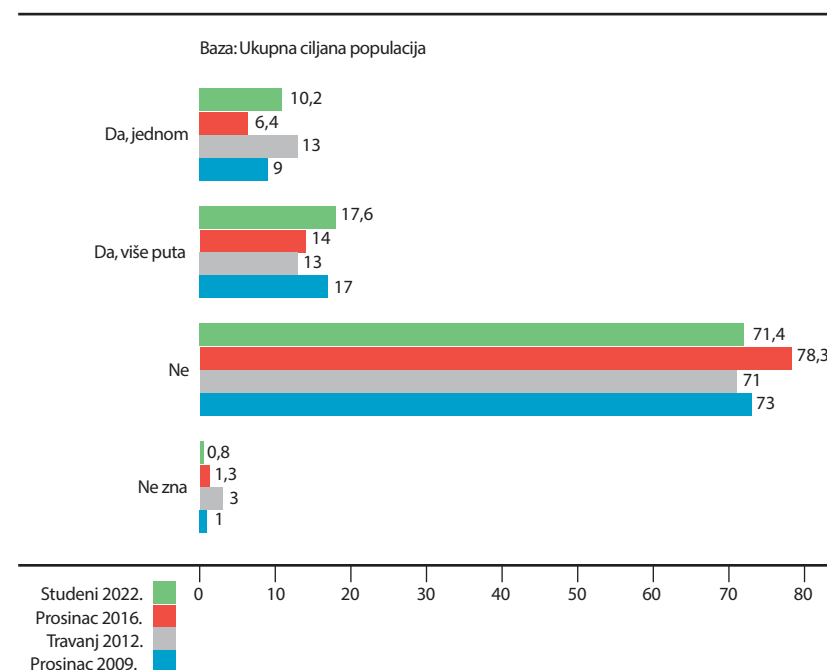
Nakon pitanja o percepciji diskriminacije i stavovima prema diskriminaciji, ispitanici/e su bili upitani o vlastitim iskustvima. Više od dvije trećine ispitanika/ca u posljednjih pet godina nije imalo iskustava s diskriminacijom tj. smatraju kako se nisu našli u situaciji da ih netko diskriminira na osnovu nekih obilježja. U 2009. godini je 9% ispitanika/ca navelo kako su bili jednom diskriminirani, 2012. to je navelo njih 13%, u 2016. godini njih 6,4%, dok ih sada to navodi 10,2%. Dodatnih 17,6% navodi kako su bili diskriminirani više puta, dok ih je to u prethodnim istraživanjima navelo 17% (2009.), 13% (2012.), odnosno 14% (2016.). S obzirom na socio-demografska obilježja ispitanika/ca, osobe iz dobne skupine od 30 do 44 godine su u nešto većoj mjeri navodile da su bile jednom diskriminirane. Dakle, u odnosu na prethodna dva istraživanja ispitanici/e češće navode da su bili diskriminirani, dok su u odnosu na 2009. godinu rezultati podjednaki. Kao područje u kojem su doživjeli diskriminaciju najviše ih je navelo rad i zapošljavanje (koje je bilo najčešće navođeno i prethodnih godina).

Vrlo je važan podatak koliko je ispitanika/ca poduzelo nešto u slučaju kada su bili diskriminirani. Dvije petine ih navodi kako su poduzeli određene korake u cilju zaštite svojih prava. To predstavlja porast broja osoba koje odlučuju nešto poduzeti u odnosu na 2016. godinu, a što je podjednak udio kao 2012. godine. Kao glavni razlog zašto nisu ništa poduzeli, ispitanici/e navode kako to ne bi ništa promijenilo, što ukazuje na resigniranost i nepovjerenje u cijeli sustav zaštite prava. Među onima koji navode da su nešto poduzeli u slučaju kada su bili diskriminirani, najviše ih navodi da su dali otkaz, odnosno otišli u mirovinu. Ovaj odgovor u skladu je s područjem rada i zapošljavanja kao najčešće navođenim područjem diskriminacije, ali ujedno pokazuje da problem diskriminacije nije riješen unutar organizacije u kojoj se dogodila. Na drugom mjestu poduzetih koraka je podnošenje privatne tužbe (ali je u odnosu na 2016. godinu udio tog odgovora gotovo dvostruko manji). U ovogodišnjem istraživanju kao poduzeti korak istaknuo se razgovor s osobom koja je diskriminirala (koji se nalazi na petom mjestu po učestalosti navođenja). To bi moglo značiti da su osobe koje su bile diskriminirane dobro upoznate sa svojim pravima te da se osjećaju dovoljno osnaženima suočiti se s osobom koja ih je diskriminirala. Međutim, upitni su ishod i posljedice ovakvog postupanja po dobrobit diskriminirane osobe, ukoliko se takav razgovor ne obavlja putem službenih kanala. Pučka pravobraniteljica kao instanca kojoj su se obratili, nalazi se na šestom mjestu po učestalosti odgovora diskriminiranih ispitanika/ca o poduzetim koracima u cilju zaštite njihovih prava.

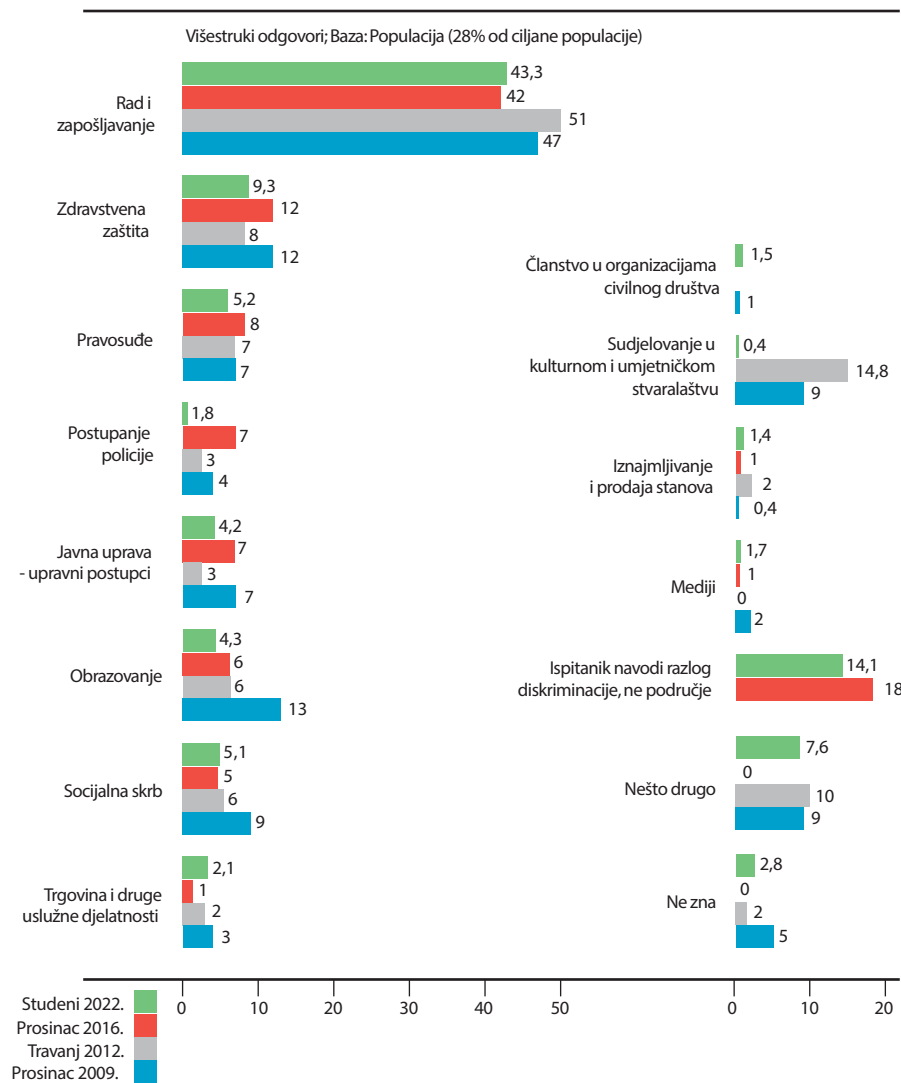
Sve građane/ke smo upitali kome bi se obratili u slučaju da budu diskriminirani. Relativna većina ispitanika/ca, kao i u dosadašnjim istraživanjima, navodi pučku pravobraniteljicu i policiju. No, važno je napomenuti kako gotovo 1/4 njih ne zna kome bi se obratila za pomoć.

Na samom kraju smo ispitanike/ce pitali bi li prijavili diskriminaciju da joj prisustvuju. Nešto više od 1/4 navodi kako bi sigurno prijavili diskriminaciju, a njih 2/5 kako bi je vjerojatno prijavili. Znači, više od 2/3 građana/ki iskazuje namjeru prijaviti diskriminaciju nad drugima. Važno je napomenuti kako je pozitivan odgovor na ovo pitanje socijalno poželjan, odnosno vjerojatno je kako u stvarnoj situaciji ne bi svi tako i postupili. S druge strane, gotovo 1/3 građana/ki navodi kako ne bi prijavila diskriminaciju da joj prisustvuje. To češće ne bi napravili mladi, što ukazuje kako ih je važno informirati o pravima i obvezama vezanima uz prijavu diskriminacije. Budući da mlade osobe spadaju u dio populacije koji je bolje informiran o pitanjima ljudskih prava i diskriminacije, poželjno ih je poticati i na poduzimanje tog sljedećeg koraka tj. na prijavljivanje diskriminacije kada ju uoče u svom okruženju. U tu svrhu (uz poticanje solidarnosti i suosjećanja s diskriminiranim osobama), bilo bi poželjno razmotriti mogućnosti olakšavanja prijave diskriminacije te prilagodbe postupka prijave komunikacijskim kanalima kojima su mlade osobe najsklonije.

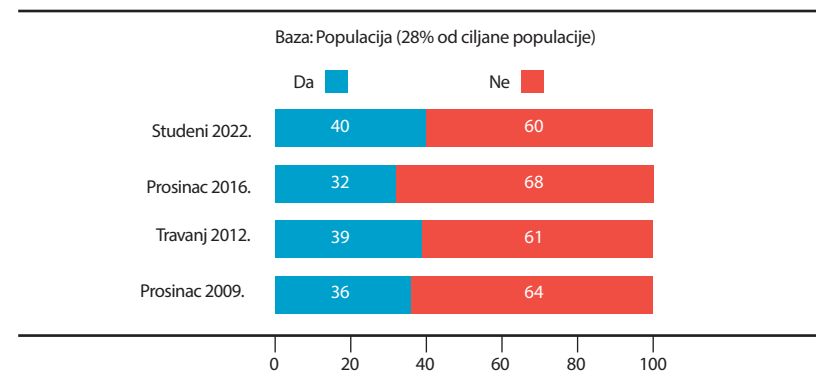
Slika 14. Jeste li Vi osobno u posljednjih pet godina bili diskriminirani, odnosno stavljeni u nepovoljan položaj zbog neke osobne karakteristike, od strane neke osobe ili organizacije?



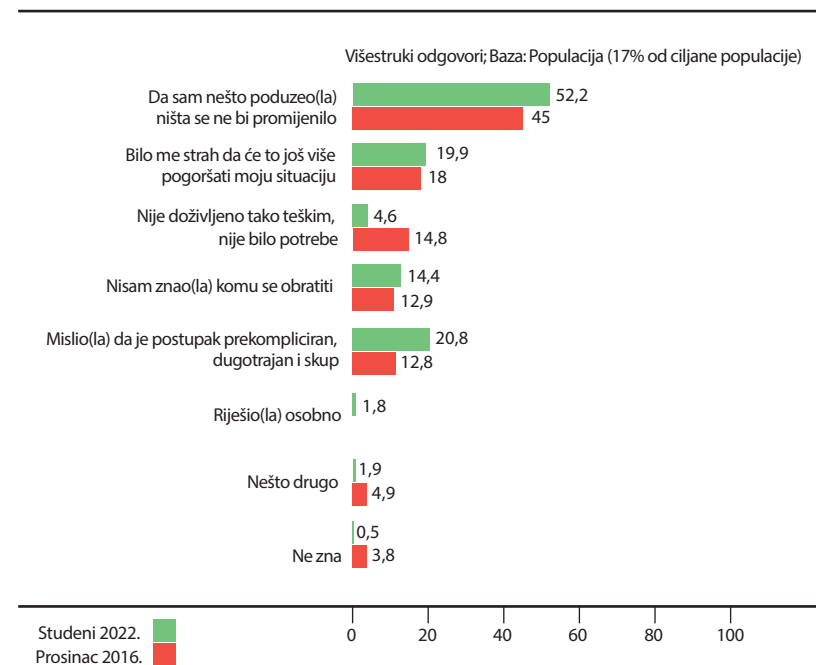
Slika 15. U kojem području ste bili diskriminirani?



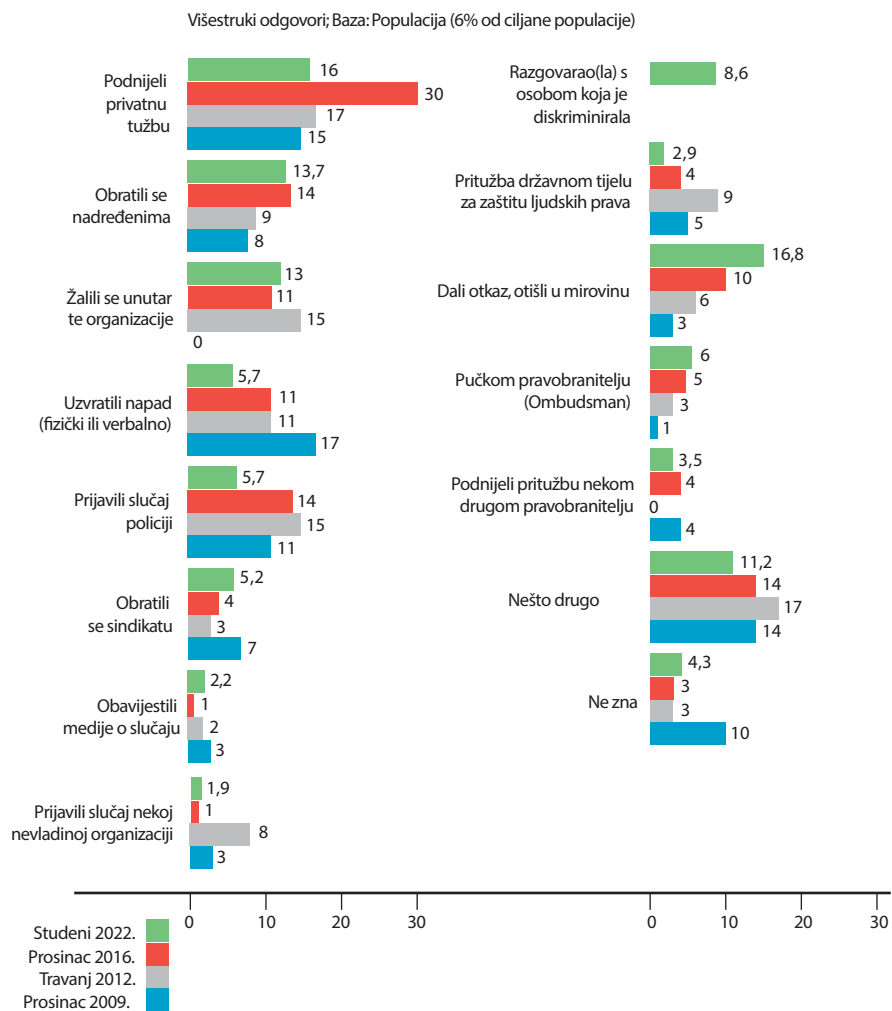
Slika 16. Jeste li poduzeli kakve korake u tom slučaju kako biste zaštitili svoja prava?



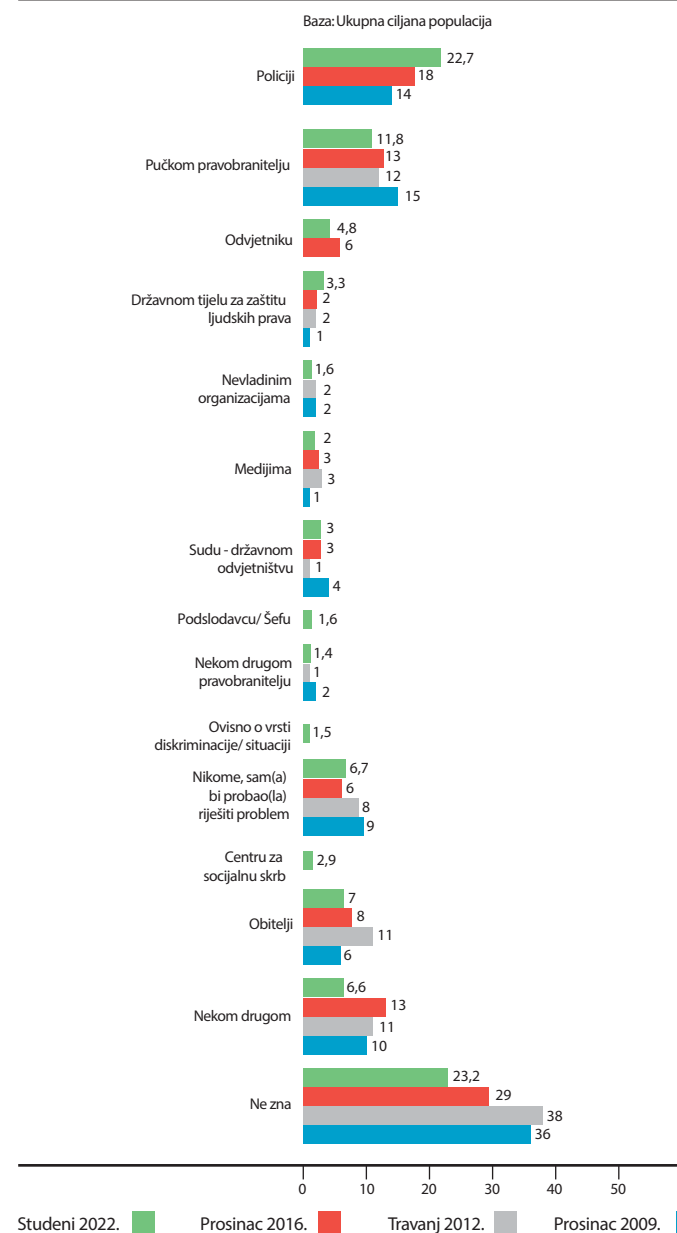
Slika 17. Zašto niste poduzeli ništa?



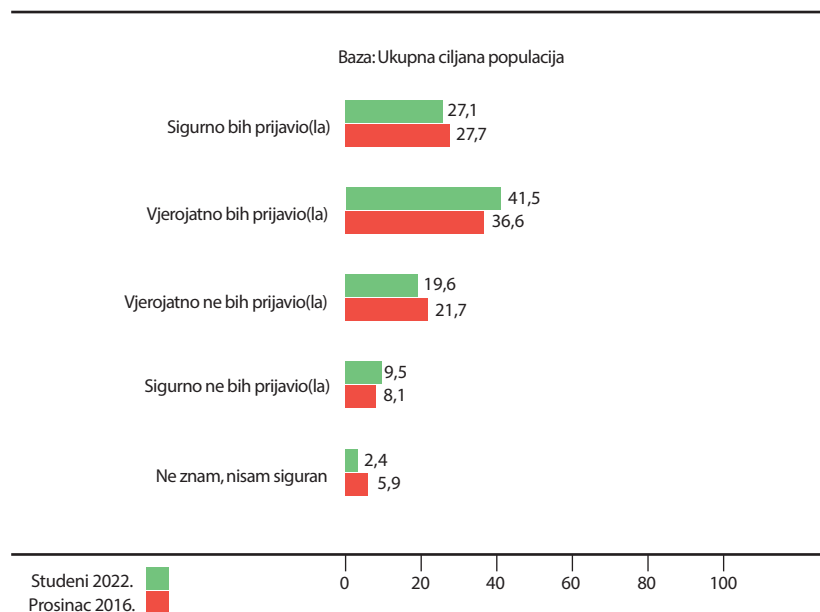
Slika 18. Što ste poduzeli?



Slika 19. Kome biste se najprije obratili za pomoć u slučaju da Vi osobno ili netko od Vaših bližnjih bude diskriminiran od strane neke osobe ili organizacije?



Slika 20. Koliko je vjerojatno da biste prijavili diskriminaciju drugih osoba da joj prisustvujete ili saznate da se dogodila?



2.4 TABLICE SA SOCIO-DEMOGRAFSKIM POKAZATELJIMA

Kako čitati tablice¹

Obrazovanje - posljednja završena škola:

	Total	Spol		Tip naselja	
		Muški	Ženski	Grad	Drugo
N	1198	599	599	704	494
sig		0.00		0.00	
Bez škole	1.8	2	2	1	2
1 do 7 razreda osnovne škole	5.1	4	6	3	8
Osnovna škola (svih 8 razreda)	19.4	17	22	14	27
Jednodišnja ili dvogodišnja stručna škola	1.3	1	2	1	1
Trogodišnja stručna škola za zanimanja	11.8	15	9	10	14
Četverogodišnja stručna škola za zanimanja	40.4	41	39	44	35
Gimnazija	4.6	4	6	6	3
Viša škola, prvi stupanj fakulteta	6.3	8	5	7	5
Fakultet, akademija, visoka škola	8.8	8	10	12	4
Magisterij	0.3	0	0	1	
Bez škole	0.2	0		0	0
Total		100%			

- Naslov govori o varijabli čije su relativne frekvencije dane u tablici.
- U prvom stupcu Total su dani postoci za svaku kategoriju tabelirane varijable.
- Svaki sljedeći stupac predstavlja postotak dane varijable u okviru neke subpopulacije.
- Red označen s N označava veličinu baze, tj. kolika je veličina (pod)uzorka na kojemu su izračunati postoci.
- Red sa oznakom sig, predstavlja značajnost Hi-kvadrat statistika promatrane varijable i varijable iz stupca. Ako je hi-kvadrat značajan, značajnost je napisana bijelim slovima.
- Posljednji red tablice 100% govori o tome da se sve vrijednosti u svakom od stupaca zbrajaju do 100, tj. da su prikazani stupčani postoci.

¹ Napomena: tablice i rezultati u njima navedeni su samo kao primjer.

Iznad prosjeka			Ne odstupa			Ispod prosjeka		
0.01	0.05	0.10				0.10	0.05	0.01

Ćelije tablice su obojene u plavo, tj. crveno, ako je vrijednost njima značajno iznad, tj. ispod prosjeka. Koriste se dvije nijanse plave, odnosno crvene boje, za dva nivoa značajnosti: svjetlija nijansa za odstupanja značajna na nivou 0.05, a tamnije nijanse plave i crvene za nivo značajnosti od 0.01.

Primjer tumačenja podatka iz tablica (Tablica strukture obrazovanja):

- Značajnost hi-kvadrata (značajnost oba hi-kvadrat statistika je manja od 0.01) nam govori da je distribucija obrazovanja po spolu tj. po tipu naselja značajno drugačija.
- Kada se pogledaju ćelije tablice onda se vidi da na nivou značajnosti ima značajno više muškaraca s trogodišnjom stručnom školom za zanimanja (u cijelom uzorku ispitanika/ca s ovim tipom obrazovanja ima 11.8%, a među muškarcima 15%). Također, žena s ovom vrstom škole ima značajno manje (na nivou 0.05) 9%.
- Ispitanika/ca s fakultetom, akademijom ili visokom školom u gradu ima značajno više (nivo 0.01) nego u cijeloj populaciji tj. 12%, kao što ih u ruralnoj sredini ima značajno manje (isti nivo značajnosti od 0.01) tj. 4%.

Na skali od 1 do 5 ocijenite opće stanje u zemlji

	Total	Spol	
		Muški	Ženski
N	1013	500	513
sig			0.13
Ocjena 1	23.1	23	23
Ocjena 2	35.3	37	34
Sum -	58.4	59	57
Ocjena 3	35.1	35	36
Sum +	4.9	5	4
Ocjena 4	3.9	4	4
Ocjena 5	1.0	1	1
Odbija odgovoriti	0.5	1	0
Ne zna	1	0	2
Total		100%	
Mean	2.23	2.24	2.23

Primjer tumačenja podataka iz tablica (Tablica odgovora ocjene općeg stanja u zemlji):

- Ako varijabla u tablici predstavlja ocjenu ispitanika/ca na nekoj skali onda su dodana još 3 reda.
- Red označen sa Sum - predstavlja sumu postotaka na negativnim ocjenama.
- Red označen sa Sum + predstavlja sumu postotaka na pozitivnim ocjenama.
- Ispod ocjena nalaze se ostali nespecifični odgovori ispitanika/ca.
- Red označen sa Mean predstavlja aritmetičku sredinu ocjena.

Koje sve izvore informiranja poznajete?

	Total	Tip naselja	
		Grad	Drugo
N	502	302	200
Izvor A	97.8	98	98
Izvor C	93.2	95	91
Izvor B	39.1	41	36
Izvor E	22.3	26	17
Izvor D	22.1	19	27
Drugo	20.9	26	14
Niti jedan	0.2	0	

Primjer tumačenja podataka iz tablica (Tablica odgovora o poznavanju izvora informiranja):

- Kada su u pitanju višestruki odgovori (ispitanik/ca je u mogućnosti odgovoriti s više valjanih odgovora, (modaliteta) podaci u ćelijama predstavljaju postotak (sub)populacije koja spominje, tj. odgovara potvrdno na dati modalitet.
- Primijetite kako nedostaje red 100%, budući da se ovi postoci ne zbrajaju do 100.

Tablica 1. Medijske navike. Rezultati prikazani na slici 1.

Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja				Regija					
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
Televizija	37.68	34.82	40.24	20.83	24.86	34.70	55.37	54.57	35.13	27.79	33.54	36.20	35.58	42.02	39.41	41.15	39.41	36.89	36.61	32.21
Dnevne novine	7.11	8.08	6.24	6.30	7.16	6.34	8.01	5.90	6.59	8.82	7.17	7.14	8.26	6.57	6.77	8.44	6.95	5.05	6.43	7.79
Tjednici i magazini	3.17	2.72	3.58	3.97	3.34	3.82	2.23	2.99	3.14	3.48	3.32	2.85	3.53	3.09	2.37	3.75	4.61	1.64	3.41	3.14
Radio	9.53	9.61	9.47	7.80	8.76	8.26	11.76	8.10	10.02	9.56	9.24	11.07	8.57	9.37	9.29	11.18	7.48	12.37	8.86	9.39
Internet	42.51	44.78	40.48	61.10	55.88	46.89	22.62	28.44	44.77	50.35	46.73	42.74	44.06	38.95	42.17	35.48	41.55	44.04	44.69	47.48

Tablica 2. Pitanje: Imate li Vi prijatelja, kolegu ili suradnika koji je pripadnik sljedećih društvenih skupina? Rezultati prikazani na slici 2.

Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja					Regija				
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
Pripadnik srpske nacionalne manjine	73.0	79	67	58	73	80	73	71	72	78	73	79	77	69	70	67	83	79	80	68
Pripadnik romske nacionalne manjine	27.7	36	20	29	31	37	17	23	30	26	30	25	26	28	29	32	32	33	37	11
Homoseksualna osoba	34.8	34	36	56	45	35	19	13	36	52	46	31	41	27	41	24	27	28	42	40
Invalid	67.6	75	61	69	67	74	62	55	70	75	76	69	62	63	72	62	76	69	62	62
Osoba oboljela od teških bolesti	57.3	58	57	49	52	64	59	51	59	58	61	58	54	56	58	55	62	51	56	58
Pripadnik manjinskih vjerskih zajednica - pravoslavac	71.5	79	65	67	73	80	66	63	72	78	74	74	74	67	72	65	83	74	78	63
Pripadnik manjinskih vjerskih zajednica - musliman	57.1	64	51	54	65	64	48	41	61	63	69	59	58	48	65	38	54	51	73	57
Osoba druge boje kože	27.0	34	21	37	35	28	17	11	32	30	37	30	26	19	37	23	21	13	32	24
HIV pozitivna osoba	3.5	4	3	1	5	5	2	4	2	7	5	4	5	2	3	6	3	1	3	4

Tablica 3. Pitanje: Za svaku izjavu mi recite da li se Vi s njom - u potpunosti slažete, uglavnom slažete, uglavnom ne slažete ili se uopće ne slažete? Rezultati prikazani na slici 3.

Prosjeck; Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja					Regija				
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
Nastojim izbjeći kontakte s osobama koje su puno niže obrazovane od mene	3.68	3.62	3.73	3.77	3.78	3.71	3.55	3.49	3.70	3.81	3.77	3.62	3.67	3.65	3.68	3.54	3.68	3.76	3.75	3.72
Starija osoba koja se nikada nije udavala ili ženila očito nije posve u redu, jer bi inače našla partnera	3.52	3.45	3.59	3.65	3.60	3.67	3.30	3.32	3.51	3.74	3.58	3.61	3.37	3.51	3.55	3.35	3.44	3.52	3.60	3.65
Ne bih volio imati teškog invalida za radnog kolegu jer bi to značilo da moram raditi dio njegovog posla	3.49	3.48	3.51	3.59	3.58	3.55	3.35	3.29	3.50	3.68	3.61	3.49	3.46	3.44	3.56	3.36	3.36	3.49	3.60	3.56
Osjećao/la bih se izrazito neugodno kada bih doznao/la da je netko od mojih kolega na poslu ili susjeda homoseksualac ili lezbijka	3.45	3.36	3.52	3.67	3.67	3.42	3.22	2.98	3.53	3.66	3.66	3.48	3.44	3.28	3.61	3.18	3.32	3.47	3.66	3.40
Bilo bi mi neprihvatljivo da moje dijete stupi u brak s osobom druge nacionalnosti	3.37	3.40	3.34	3.83	3.42	3.22	3.27	3.05	3.39	3.63	3.51	3.47	3.30	3.26	3.41	3.30	3.36	3.48	3.46	3.28
Bilo bi mi neprihvatljivo da moje dijete stupi u brak s osobom druge vjere	3.36	3.44	3.29	3.75	3.45	3.25	3.23	3.07	3.40	3.53	3.52	3.27	3.39	3.29	3.47	3.25	3.26	3.21	3.57	3.32
Bilo bi mi neprihvatljivo da moje dijete stupi u brak s osobom druge boje kože	3.34	3.28	3.38	3.85	3.53	3.19	3.12	3.10	3.35	3.53	3.52	3.32	3.34	3.21	3.44	3.22	3.23	3.23	3.43	3.35
Da posjedujem stan ili kuću ne bi mi bilo drago iznajmiti ju osobama druge rase ili nacionalnosti	3.30	3.28	3.31	3.58	3.49	3.24	3.10	2.83	3.37	3.59	3.48	3.30	3.26	3.20	3.30	3.17	3.13	3.32	3.41	3.47
Podržavam poslodavca koji ne želi zaposliti HIV pozitivnu osobu (SIDA)	3.28	3.27	3.28	3.54	3.38	3.19	3.17	2.95	3.34	3.40	3.39	3.33	3.35	3.14	3.35	3.27	3.23	3.20	3.29	3.25
Žene i muškarci nisu jednaki po prirodi, pa ne mogu niti imati jednaku društvenu ulogu	3.23	3.12	3.33	3.23	3.26	3.27	3.18	2.96	3.24	3.49	3.33	3.39	3.14	3.12	3.32	3.21	3.10	2.94	3.47	3.19

Tablica 4. Pitanje: Za svaku izjavu mi recite da li se Vi s njom u potpunosti slažete, uglavnom slažete, uglavnom ne slažete ili se uopće ne slažete? Rezultati prikazani na slici 4.

Prosjek; Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje				Veličina naselja				Regija				
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
Bilo bi mi neugodno raditi s kolegom koji je osoba s duševnim smetnjama	3.22	3.32	3.14	3.46	3.30	3.25	3.05	3.11	3.24	3.30	3.32	3.39	3.00	3.17	3.27	3.18	3.22	3.19	3.11	3.29
Starije generacije su puno manje sposobne od mladih	3.10	3.19	3.01	3.21	3.35	3.20	2.79	2.73	3.14	3.33	3.28	3.11	3.04	2.99	3.06	2.74	3.10	3.22	3.41	3.18
Većina beskućnika su ljudi koji ne žele raditi i sami su krivi za situaciju u kojoj se nalaze	3.08	3.10	3.06	3.22	3.10	3.14	2.95	2.73	3.13	3.27	3.27	3.08	2.99	2.98	3.15	2.93	3.08	3.13	2.92	3.16
Smatram da ne bi bilo dobro zapošljavati azilante	3.04	3.06	3.03	3.45	3.17	2.90	2.90	2.72	3.08	3.28	3.19	3.08	2.95	2.96	3.17	2.82	3.07	3.02	3.07	3.01
Romi zaposleni u uslužnim djelatnostima (trgovini, ugostiteljstvu) bi sigurno odbili mnoge klijente	3.00	2.96	3.03	3.21	2.87	3.08	2.94	2.79	3.06	3.02	3.06	2.94	3.05	2.96	2.95	2.83	2.96	3.03	3.20	3.10
Članovi sindikata samo stvaraju probleme	2.80	2.84	2.77	2.80	2.94	2.80	2.70	2.59	2.80	3.01	2.91	2.88	2.88	2.66	2.77	2.72	2.82	2.82	2.99	2.79
Mlade generacije su neodgojene i bez bilo kakvih moralnih nazora	2.73	2.77	2.70	2.89	2.74	2.77	2.63	2.26	2.81	2.97	2.92	2.76	2.79	2.56	2.75	2.58	2.70	2.57	2.91	2.80
Većina Roma živi od socijalne pomoći i ne želi raditi	2.33	2.34	2.31	2.46	2.27	2.40	2.26	2.05	2.35	2.54	2.50	2.41	2.17	2.23	2.36	2.04	2.29	2.14	2.38	2.62
Postoje ljudi čiji su politički stavovi takvi da bi im trebalo zabraniti pojavljivanje u medijima	2.08	2.10	2.07	2.20	2.23	1.92	2.07	2.10	2.06	2.13	2.13	2.10	2.18	2.0	2.21	1.97	2.03	2.30	2.06	1.98
Da imam vlastitu tvrtku ne bi mi bio problem zaposliti Roma/kinju	1.87	1.88	1.86	1.55	1.89	1.91	1.96	2.00	1.84	1.84	1.85	1.85	1.89	1.89	1.94	1.75	1.99	2.11	1.66	1.83

Tablica 5. Pitanje: Postoji li u Hrvatskoj Zakon o suzbijanju diskriminacije? Rezultati prikazani na slici 5.

Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob			Obrazovanje			Veličina naselja				Regija						
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
sig		0.00		0.05			0.00			0.00				0.02						
Da	56.1	63	50	57	60	60	50	46	56	67	62	60	58	49	59	55	57	39	52	61
Ne	43.9	37	50	43	40	40	50	54	44	33	38	40	42	51	41	45	43	61	48	39
Total	100%																			

Tablica 6. Pitanje: Što Vi osobno smatrate diskriminacijom? Rezultati prikazani na slici 6.

Višestruki odgovori; Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja				Regija					
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
Omalovažavanje, ponižavanje, podcjenjivanje	27.0	30	24	31	26	24	28	29	27	24	27	35	24	25	30	25	26	29	20	29
Diskriminacija, razlikovanje zbog boje kože	25.1	25	25	37	29	29	15	15	26	32	30	23	31	21	25	23	27	24	22	28
Diskriminacija, razlikovanje zbog vjere	24.8	25	25	33	31	29	14	13	27	31	29	26	28	20	31	20	24	20	27	22
Diskriminacija, razlikovanje među spolovima	21.6	18	25	33	20	26	15	12	22	30	32	23	19	15	28	14	20	15	21	24
Diskriminacija, razlikovanje nacionalnosti	19.5	16	23	17	25	24	13	11	20	28	23	22	23	15	22	15	19	19	21	20
Razlikovanje zbog bilo koje osobine	16.5	17	16	26	19	15	12	7	18	22	20	18	22	11	16	19	14	15	16	18
Diskriminacija drugačijih	13.4	14	13	26	14	15	7	9	13	18	16	13	15	11	17	13	13	12	12	10
Uskraćivanje prava, zabrane	9.7	9	10	2	11	13	9	11	7	16	7	12	11	10	8	9	6	13	12	13
Izoliranje pojedinaca	8.5	8	9	18	13	6	4	6	9	8	10	10	11	5	9	5	9	7	11	9
Diskriminacija na poslu, mobbing	8.3	7	10	6	8	9	8	11	8	7	5	10	11	9	8	7	10	13	7	7
Općenito negativni komentari	6.6	7	6	7	10	7	4	9	6	5	6	10	8	5	5	5	12	7	5	7
Ugnjetavanje, tlačenje	6.4	6	7	5	7	7	6	9	6	5	6	9	8	4	6	3	9	7	7	6
Diskriminacija, razlikovanje zbog invalidnosti	5.5	5	6	4	6	7	4	8	5	6	5	12	7	2	9	3	6	8	1	4
Diskriminacija, razlikovanje zbog imovinskog stanja	4.9	3	6	3	4	6	5	7	4	8	4	6	6	4	5	7	6	3	3	4
Diskriminacija zbog stupnja obrazovanja	1.1	1	1	2	1	1	1		1	2	1	1	2	1	1	1	2	2	1	0
Puno toga	8.0	8	8	3	10	11	7	12	7	6	9	7	7	8	7	9	7	6	12	8
Ostalo	8.4	8	9	5	9	9	9	9	8	8	9	8	7	8	6	10	5	6	11	12
Ne zna	10.8	12	10	4	11	8	15	21	10	4	7	12	8	14	9	13	10	15	8	12

Tablica 7. Pitanje: Koliko je, prema Vašem mišljenju, u Hrvatskoj značajan problem diskriminacije, odnosno stavljanja osoba u nepovoljan položaj zbog osobnih karakteristika kao što su spol, dob, nacionalna pripadnost, zdravstveno stanje, invaliditet itd.? Rezultati prikazani na slici 7.

Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja				Regija					
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
U potpunosti nevažan problem	2.0	2	2	1	1	2	3	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	5	1	3
Puno manje važan od drugih problema	10.9	14	8	8	12	15	8	7	12	12	11	14	8	11	10	10	12	7	12	13
Sum -	12.8	16	10	9	13	16	11	9	14	14	13	15	10	13	11	12	14	12	13	16
Podjednako važan kao i niz drugih problema	44.0	46	42	49	45	42	43	36	45	50	49	41	53	39	47	49	41	42	38	41
Sum +	39.9	35	44	42	38	38	42	46	39	35	37	43	35	43	39	36	41	42	44	40
Spada među najvažnije probleme u društvu	21.9	20	24	27	30	20	16	10	24	27	26	27	18	18	24	13	21	27	27	21
To je najveći problem u društvu	18.0	15	21	15	8	18	26	36	15	8	11	16	17	24	15	22	19	15	16	19
Ne zna	3.2	2	4		4	4	3	8	2	1	1	2	2	6	2	4	4	3	5	2
Total																				
Prosjek	3.4	3.3	3.5	3.5	3.3	3.4	3.6	3.8	3.4	3.3	3.3	3.4	3.4	3.5	3.4	3.5	3.5	3.4	3.5	3.4

Tablica 9. Pitanje: Na koje sve načine, prema Vašim informacijama, građani mogu podnijeti pritužbu o kršenjima njihovih prava pučkom pravobranitelju? Rezultati prikazani na slici 9.

Višestruki odgovori; Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja				Regija					
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
Pismom	34.0	36	32	31	33	40	31	17	35	48	45	38	29	27	42	24	38	30	26	35
E-mailom	31.0	33	29	38	42	33	19	3	35	47	35	35	34	25	35	27	30	26	33	30
Telefonom	26.6	30	23	23	38	26	21	15	27	38	29	31	31	21	33	19	27	29	24	24
Osobno u regionalnom uredu	12.3	14	11	18	10	14	10	5	14	14	18	11	12	9	14	11	12	10	14	12
Osobno u Središnjem uredu u Zagrebu	10.7	13	9	8	13	12	9	2	12	15	15	15	7	7	13	9	9	12	13	9
Putem odvjetnika	4.2	4	4	8	2	4	5	5	4	3	4	4	5	4	4	3	7	7	4	3
Prijavom policiji	3.0	3	3	10	2	3	1	1	4	3	4	3	2	3	3	3	2	0	6	2
Putem medija	2.2	1	3	4	1	2	2	1	2	4	3	1	4	2	3	0	3	2	2	2
Osobno	2.1	2	3	3	2	1	2		3	2	1	5	2	1	2	1	2	4	2	3
Usmeno	2.0	2	2	3	0	2	2	1	2	2	2	2	1	3	2	3	1	4		2
Putem udruga	1.9	1	2	1	1	4	1	2	2	2	4	1	3	0	4	1	1	1	2	2
Faksom	1.2	1	1	0	0	1	2	1	1	1	1	0	2	1	2	0	1	3	1	1
Prijavom sudu / sudskom tužbom	0.7	1	1	1	0	1	1		1	1		1	1	1	0	1	1			1
Nešto drugo	4.4	4	5	6	4	4	5	5	4	5	4	3	6	5	5	4	3	9	4	3
Nikakav način	2.4	2	3		1	4	3	4	2	1	1	0	3	4	1	0	5	1	5	3
Ne zna	33.5	31	35	31	31	31	38	60	30	18	24	26	38	42	25	49	31	31	34	35

Tablica 10. Pitanje: U kojem je od sljedećih područja diskriminacija u Hrvatskoj raširena? Rezultati prikazani na slici 10.

Višestruki odgovori; Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja					Regija				
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
Rad i zapošljavanje	53.2	55	51	58	60	51	49	46	52	65	59	58	49	49	50	50	61	56	55	52
Pravosuđe	31.6	32	31	16	24	31	43	38	31	27	28	33	32	33	28	38	30	32	24	37
Mediji	23.1	23	23	30	25	23	19	19	24	24	23	20	25	24	25	23	22	19	24	22
Postupanje policije	22.6	27	18	30	26	24	16	25	22	23	18	18	29	25	19	23	27	18	20	28
Zdravstvena zaštita	22.1	16	28	25	16	17	29	31	21	16	21	19	23	24	22	23	17	31	25	20
Javna uprava - upravni postupci	20.7	26	16	15	21	22	21	23	19	22	23	21	24	17	17	23	25	22	28	15
Socijalna skrb	18.9	16	22	21	15	19	21	25	18	15	21	13	14	23	25	19	16	19	19	13
Iznajmljivanje i prodaja stanova	16.6	16	18	35	19	16	8	13	17	21	22	14	18	14	17	11	18	24	19	15
Obrazovanje	16.6	13	20	26	20	17	10	13	17	18	13	11	22	20	14	17	23	13	21	14
Trgovina i druge uslužne djelatnosti	12.4	14	11	13	18	15	6	7	14	13	13	12	11	13	15	12	15	12	10	9
Svugdje podjednako	10.0	8	12	4	5	12	14	12	10	8	11	12	9	9	14	10	7	3	8	12
Članstvo u organizacijama civilnog društva	5.2	6	5	7	6	6	4	2	5	9	5	5	7	5	7	4	6	5	2	4
Sudjelovanje u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu	3.1	3	3	4	4	4	2	2	3	6	4	2	4	2	3	3	3	5	2	4
Nešto drugo	2.4	4	1		0	3	4	2	3	1	2	3	1	3	3	4	3			3
Ne zna	25.1	29	22	7	32	22	30	22	28	19	18	37	16	27	18	28	19	38	29	30

Tablica 11. Pitanje: Diskriminacija se događa s obzirom na različite karakteristike osoba. Prema kojem od sljedećih obilježja je diskriminacija u Hrvatskoj najraširenija? Rezultati prikazani na slici 11.

Višestruki odgovori; Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja					Regija				
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
Nacionalna pripadnost ili porijeklo	38.4	42	36	58	46	36	28	23	40	50	43	38	42	34	40	36	42	47	35	35
Političko uvjerenje	28.6	31	27	16	23	29	36	29	27	32	31	31	25	28	27	30	30	29	19	34
Vjerska pripadnost	27.0	29	25	33	30	29	21	19	31	24	28	26	22	29	28	24	31	32	27	23
Spolna orijentacija	27.0	27	27	35	35	24	21	13	28	37	29	33	26	23	27	25	26	32	23	30
Socijalno porijeklo i imovinsko stanje	24.5	20	28	20	18	30	27	33	23	22	25	23	24	25	28	26	17	13	24	28
Invaliditet	21.7	18	25	21	18	20	26	30	19	23	25	18	21	21	25	20	18	32	16	22
Boja kože ili rasa	21.3	24	19	30	26	25	11	14	23	23	22	17	24	22	26	26	20	15	24	13
Spol	15.8	16	15	33	16	14	10	11	17	16	20	12	18	14	19	17	14	6	16	17
Zdravstveno stanje	12.1	11	13	2	13	11	16	21	11	7	10	10	9	16	13	12	7	14	14	13
Rodni identitet i izražavanje	11.8	15	9	14	20	11	6	6	12	16	12	9	15	12	11	6	16	15	18	10
Stupanj obrazovanja	11.8	11	13	0	10	13	13	16	11	10	12	9	11	13	10	10	19	16	14	8
Dob	7.5	9	6	10	4	10	7	9	7	8	9	9	6	7	7	7	9	4	10	7
Bračni ili obiteljski status	7.1	5	9	5	6	7	9	13	6	5	5	6	6	9	5	9	8	13	11	3
Genetsko porijeklo	3.8	5	2	4	1	4	5	1	5	4	4	4	4	3	4	6	3	4	2	3
Članstvo u sindikatima	2.8	4	2	2	5	3	2	3	3	3	2	3	2	3	2	2	5		7	2
Zbog više karakteristika, svugdje podjednako	4.8	5	5	1	5	4	6		7	3	5	9	4	3	4	3	3	0	7	9
Nešto drugo	1.9	2	2			4	2	3	2	1	2	5	1	1	3		1		3	3
Ne zna	23.7	19	28	4	11	20	43	56	17	11	7	21	32	32	15	37	26	27	18	25

Tablica 12. Pitanje: Prema Vašem mišljenju koja grupa se najčešće susreće s diskriminacijom u Hrvatskoj? Rezultati prikazani na slici 12.

Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja				Regija					
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
sig		0.00		0.00				0.00			0.00				0.27					
Romi	18.3	21	16	34	19	18	12	11	20	22	17	18	22	18	19	23	25	12	16	12
Lezbijke, homoseksualne osobe, biseksualne osobe i transrodne osobe	16.2	16	16	22	19	20	10	17	15	20	12	20	19	16	14	16	13	21	17	20
Osobe s invaliditetom	9.7	8	12	9	13	10	8	7	11	9	11	9	10	9	10	7	10	8	11	11
Žene	9.0	7	10	10	8	8	10	10	9	8	13	9	10	6	12	5	11	5	11	7
Siromašne osobe	8.7	9	8	3	9	10	10	10	9	8	9	9	5	10	11	9	5	12	6	8
Manjine (nacionalne)	4.2	4	4	3	7	2	4	1	6	3	6	3	3	4	5	3	3	5	5	4
Mlade osobe	3.9	4	3	4	1	3	7	6	3	3	4	5	3	3	5	3	4	6	2	3
Srbi	3.0	4	2	2	6	2	3		4	4	3	5	6	1	3	2	5	4	4	5
Starije osobe	3.0	1	5	0	2	4	4	5	2	3	2	2	5	3	1	2	5	1	5	5
Stranci i izbjeglice	2.5	3	2	4	2	3	2	1	3	3	3	4	2	2	4	2	2	7	3	
Drugačija politička uvjerenja	1.7	2	1	1	1	2	3		2	1	2	1	0	2	1	1	4	1	1	1
Radnici, loše plaćeni	1.1	2	0		1	0	2	1	1	1	1		1	2	2	4				1
Neke druge	7.2	7	7	5	5	6	10	6	7	10	9	9	6	6	9	6	4	6	9	9
Ne zna	11.5	11	12	5	7	12	17	25	9	5	6	7	7	19	6	16	12	12	10	15
Total		100%																		

Tablica 13. Pitanje: Što mislite, tko u Hrvatskoj najviše diskriminira? Rezultati prikazani na slici 13.

Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja					Regija					
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija	
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206	
sig		0.01		0.00				0.00			0.42					0.96					
Osobe, pojedinci	31.9	29	34	51	39	30	21	15	34	43	35	35	38	26	32	24	36	31	33	34	
Privatni poslodavci	14.6	16	14	12	14	16	15	14	16	12	14	16	16	14	15	17	17	17	11	11	
Mediji	10.2	12	9	14	9	10	10	11	10	10	12	5	9	12	12	9	7	8	13	11	
Državne institucije	9.8	10	10	2	9	10	13	13	10	6	9	13	9	9	8	11	12	9	6	12	
Vlada	8.7	8	10	5	4	13	10	13	8	6	7	7	6	11	8	7	7	11	14	8	
Institucije regionalne i lokalne samouprave	5.1	7	3	4	4	4	7	7	4	5	6	4	5	6	4	5	6	6	7	3	
Sudovi	4.5	3	5		3	3	9	10	3	3	4	4	2	6	5	9	2	3	3	4	
Školski sustav	2.5	2	3	2	4	3	1	5	2	2	0	2	6	3	0	3	5	2	6	1	
Pružatelji usluga (npr. u kafićima, agencije koje iznajmljuju stanove)	2.1	1	3	2	3	1	2	2	2	3	3	2	2	2	3	3	2	4	1	1	
Policija	1.8	3	1	7	3	0	0		2	3	2	3	1	1	3	0	1	2	0	3	
Svi pomalo	1.3	2	1	0	2	1	2		1	2	1	3	1	1	2	0	0	2		3	
Političari, političke stranke	1.1	1	1		1	2	1	2	1	0	1	1	0	2	1	1		2	1	2	
Neke druge	1.1	2	1		2	2		2	1	1	0	2		2	1	2			3	1	
Ne zna	5.3	5	6	1	4	5	8	7	5	4	5	4	4	7	6	7	6	4	3	5	
Total		100%																			

Tablica 14. Pitanje: Jeste li Vi osobno u posljednjih pet godina bili diskriminirani, odnosno stavljeni u nepovoljan položaj zbog neke osobne karakteristike, od strane neke osobe ili organizacije? Rezultati prikazani na slici 14.

Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja				Regija					
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
sig		0,48		0,00				0,74			0,67				0,84					
Da, jednom	10.2	12	9	13	16	11	4	9	11	10	11	11	14	8	10	11	9	10	13	9
Da, više puta	17.6	18	17	20	19	20	14	21	16	18	19	15	16	18	16	15	13	22	20	22
Ne	71.4	69	73	66	65	69	80	68	73	71	70	73	69	73	74	73	77	68	66	66
Ne zna	0.8	1	0	1	1	0	1	2	0	1	0		1	1		0	1		1	2
Total		100%																		

Tablica 15. Pitanje: Kome biste se najprije obratili za pomoć u slučaju da Vi osobno ili netko od Vaših bližnjih bude diskriminiran od strane neke osobe ili organizacije? Rezultati prikazani na slici 19.

Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja				Regija					
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
sig		0.01		0.18				0.00			0.34				0.67					
Policiji	22.7	26	20	20	19	24	25	27	25	12	21	22	29	22	24	25	23	15	26	20
Pučkom pravobranitelju (Ombudsman)	11.8	13	11	12	11	13	11	11	11	16	12	15	12	10	11	10	17	17	12	8
Obitelji	7.0	6	8	9	8	6	6	5	8	7	9	5	10	6	7	4	8	5	9	7
Nikome, sam/a bi probao/la riješiti problem	6.7	9	5	5	9	6	6	2	7	10	9	8	7	4	8	2	3	4	6	14
Odvjetniku	4.8	5	5	9	5	2	5	5	5	5	5	7	2	5	5	4	4		7	6
Državnom tijelu za zaštitu ljudskih prava	3.3	3	3	4	5	4	1	3	3	3	3	2	4	4	4	1	2	10	5	2
Sudu/državnom odvjetništvu	3.0	4	2	3	2	2	4	3	3	3	2	4	4	3	1	4	6	5	2	2
Centru za socijalnu skrb	2.9	2	4	2	2	1	5	7	2	0	1	5	2	4	1	7	1	5	1	3
Medijima	2.0	2	2	5	1	2	2		2	4	2	1	2	2	3	2	3	1	2	1
Poslodavcu/ Šefu	1.6	1	2	3	3	2	0		2	3	2	2	2	1	3	1	2		1	1
Nevladinim organizacijama	1.6	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	1	2	3	0	1	0	3	1
Ovisno o vrsti diskriminacije/ situaciji	1.5	1	2		2	2	1	1	1	3	1	1	0	2	2	1	2	3	1	1
Nekom drugom pravobranitelju	1.4	1	2	2	1	3	1	3	0	3	3	0	1	1	3	1	3	1	0	0
Nemam kome	0.9	1	1		0	1	1		1	1	1	1		1	1	1	0		1	2
Nekom drugom	5.7	5	7	7	8	6	4	4	4	11	5	4	7	6	3	5	5	7	5	10
Ne zna	23.2	20	26	15	24	24	25	28	23	18	22	20	17	28	21	32	21	28	19	21
Total		100%																		

Tablica 16. Pitanje: Koliko je vjerojatno da biste prijavili diskriminaciju drugih osoba da joj prisustvujete ili saznate da se dogodila? Rezultati prikazani na slici 20.

Baza: Ukupna ciljana populacija

	Total	Spol		Dob				Obrazovanje			Veličina naselja				Regija					
		Muški	Ženski	Do 30 godina	Od 30 do 44 godina	Od 45 do 60 godina	Više od 60 godina	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola/Fakultet	Više od 75 000 stanovnika	10 000 do 75 000 stanovnika	2 000 do 10 000 stanovnika	Do 2 000 stanovnika	Zagreb i okolica	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Lika i Banovina	Hrvatsko Primorje i Istra	Dalmacija
N	1000	472	528	136	236	281	347	207	594	199	260	190	160	390	274	166	155	78	121	206
Sigurno bih prijavio/la	27.1	31	23	18	27	31	27	30	29	19	26	32	23	27	23	23	29	31	25	33
Vjerojatno bih prijavio/la	41.5	39	44	53	38	43	38	34	41	50	43	40	47	39	43	41	38	48	41	40
Sum +	68.5	70	67	71	65	75	65	64	70	68	69	72	70	66	67	64	67	79	66	73
Sum -	29.1	27	31	29	33	24	30	33	28	29	30	25	26	32	32	30	21	31	25	
Vjerojatno ne bih prijavio/la	19.6	19	20	26	26	16	15	11	21	24	24	18	14	19	23	17	18	14	23	18
Sigurno ne bih prijavio/la	9.5	9	10	3	7	8	15	21	7	5	5	6	12	13	8	14	13	7	8	6
Ne znam, nisam siguran/la	2.4	2	3		2	1	5	4	2	3	2	3	4	2	1	4	3	0	3	2
Total																				
Prosjek	2.1	2.0	2.2	2.2	2.1	2.0	2.2	2.2	2.1	2.2	2.1	2.0	2.2	2.2	2.2	2.1	2.0	2.1	2.1	2.0



REPUBLIKA HRVATSKA

Pučka pravobraniteljica